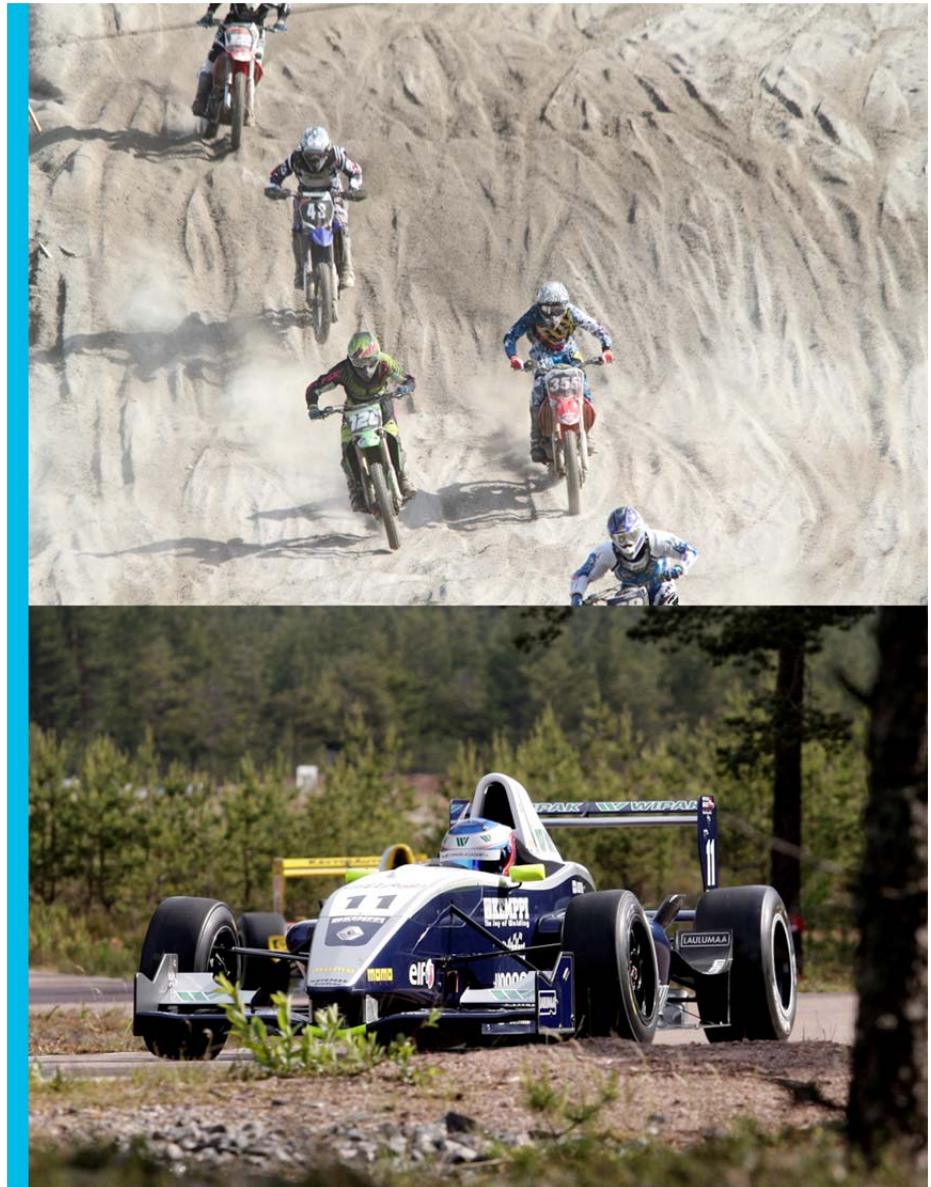

Ohjeistus moottoriurheiluradan ympäristöluvan laadintaan

AKK-Motorsport & Suomen Moottoriliitto ry.

Juha Korhonen, Elina Kerko, Anne Määttä

11.6.2013

S SITO

SISÄLTÖ

JOHDANTO	3
YLEISTÄ YMPÄRISTÖLUVAN HAKEMISESTA	3
Ympäristöluvan muoto.....	3
Käsittelyprosessi.....	6
Lupaprosessista aiheutuvat kustannukset	8
YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	9
YLEISÖLLE TARKOITETTU TIIVISTELMÄ	9
OSA 1. LUVAN HAKIJAN JA MOOTTORIURHEILURADAN TIEDOT	9
Toiminnan lyhyt kuvaus.....	9
Hakijan yhteystiedot	10
Moottoriradan yhteystiedot	10
Voimassa olevat ympäristölupa, vesilupa, muut päätökset ja sopimukset	10
OSA 2. HANKEALUE JA SEN YMPÄRISTÖ	11
Tiedot hankealueesta	11
Sijainti, ympäristöolosuhteet ja ympäristön laatu	12
Kaavoitus ja maankäyttö	16
Sijaintipaikan rajanaapurit sekä muut mahdolliset asianosaiset	18
OSA 3. MOOTTORIURHEILURADAN TOIMINTA	19
Yleiskuvaus toiminnasta	19
Toiminnan ajankohta	20
Radan rakentaminen, mikäli rataa ei ole olemassa	21
Moottoriurheiluradan toiminta.....	21
Radat ja harjoitettavat moottoriurheilulajit.....	21
Polttoaineiden käyttö ja säilytys	22
Vedenhankinta ja viemärointi	23
Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen	23
Liikenne ja liikennejärjestelyt.....	24
OSA 4. YMPÄRISTÖKUORMITUS	25
Päästöjen määrä ja laatu.....	25
Päästöt vesistöön ja viemäriin.....	26
Päästöt ilmaan.....	26
Pakokaasupäästöt.....	26
Pölyäminen	27
Päästöt maaperään, pohjaveteen ja niiden estäminen	28
Melupäästöt	28
Tärinä	30
Päästöjen vähentämistä koskevat toimet.....	30
Syntyvät jätteet, niiden ominaisuudet ja määrät.....	30
Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP).....	31
OSA 5. VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN	31
Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön	31
Vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen.....	31
Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin sekä rakennettuun ympäristöön.....	31
Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön	32
Ilmaan joutuvien päästöjen vaikutukset	32
Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen	32
Melun vaikutukset.....	32
OSA 6. TARKKAILU JA RAPORTOINTI	32
Toiminnan ja vaikutusten tarkkailu ja raportointi	32
Vaikutustarkkailu	33

OSA 7. HAKEMUKSEEN LIITETTÄVÄT TIEDOT	33
HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEN LAADINTAAN	33
LÄHTEET	34
LIITTEET	34
YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUKSEN TARKISTUSLISTA	35

Kannen kuvat:

Formula – ESSAY Produkties

Motocross – Harri Hämäläinen

Johdanto

Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata on toimintaa, jolle vaaditaan ympäristönsuojelulaissa ja -asetuksessa määritelty ympäristölupa. Ympäristölupakäsittelyssä selvitetään toiminnan aiheuttamat vaikutukset ympäristölle ja edellytykset toiminnan harjoittamiselle.

Tämän ohjeistuksen tarkoitus on toimia ympäristöluvan hakuprosessin manuaalina. Ohje on tarkoitettu henkilöille tai yhdistykselle, jonka tarkoituksena on saada laadittua moottoriurheiluradan ympäristölupahakemus. Tavoitteena on, että ohjeistuksen avulla prosessi helpottuu sekä hakijan että lupakäsittelijän kannalta. Ohjeistus on laadittu siten, että se noudattaa ympäristölupahakemukseen käyttävän lomakkeen rakennetta. Tällä pyritään osaltaan helpottamaan ympäristölupahakemuksen ymmärtämistä ja laadintaa.

Ennen ympäristölupahakuprosessiin ryhtymistä on tärkeää, että luvanhakijalla on selkeä visio ja strategia toteutettavasta moottoriurheiluratahankkeesta. Käytännössä luvanhakijalla pitää olla vastaus kysymykseen: mitä ollaan tekemässä pitkällä aikavälillä ja mitä tulevalta toiminnalta haetaan ja miten tavoitteeseen päästään ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Yleistä ympäristöluvan hakemisesta

Ympäristöluvan hakeminen moottoriurheiluradalle on prosessi, joka käsittää monipuolisen tarkastelun harjoitettavaan moottoriurheilutoimintaan ja toiminnan vaikutuksista ympäristöön. Ympäristölupakäsittelyssä selvitetään moottoriurheiluradan toiminnasta aiheutuvat ympäristöhaitat. Selvityksen perusteella määritetään edellytykset, joiden puitteissa toimintaa voi harjoittaa.

Ympäristöluvan hakemiseen kuuluu ympäristöviranomaisen osallistuminen. Viranomaisen käsittelee laaditun ympäristölupahakemuksen. Lupahakemusprosessia ja hakemuksen käsittelyä edistävät enakkoneuvottelut lupaviranomaisen kanssa. Lisäksi selkeästi laadittu hakemus liitteineen tulisi toimittaa viranomaiselle hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista.

Ympäristöluvan hakijalla on oikeus pyytää neuvottelua lupaviranomaisen kanssa ennen ympäristölupahakemuksen jättämistä. Neuvottelussa hakijalla on mahdollisuus esitellä toiminta lupaviranomaiselle. Tämä vähentää mahdollisia väärinkäsityksiä toimintaa kohtaan. Neuvottelussa voidaan sopia tarvittavista selvityksistä ja liitteistä. Huolellisesti laadittu hakemus voi alentaa varsinaisen lupamaksun hintaa ja nopeuttaa käsittelyprosessia.

Ympäristöluvan muoto

Moottoriurheiluradan ympäristöluvan saattaminen lainvoimaiseksi alkaa kirjallisella lupahakemuksella. Ympäristölupahakemus liitteineen tehdään vähintään kolmena kappaleena tai lupaviranomaisen kanssa erikseen sopimana määränä.

Tyypillisesti ympäristölupahakemus sisältää lomakeosan ja sitä täydentävät liitteet sekä saatekirjeen. Hakemuksen tulee sisältää laissa määrätyt asiakokonaisuudet. Lomakkeen saa tulostettua tai ladattua ympäristöministeriön nettisivuilta www.ymparisto.fi. Moottoriurheiluradalla ei ole olemassa omaa lomaketta, joten lomakepohjana voidaan käyttää yleistä ympäristölupahakemuslomaketta (Kuva 1.).

Tyhjennä lomake

YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS

(Viranomaisen täyttää) Diaarimerkintä Hakemus on tullut vireille	Viranomaisen yhteystiedot
--	---------------------------

LUVAN HAKIJAN JA LAITOKSEN TIEDOT

1. TOIMINTA, JOLLE LUPAA HAETAAN

Lytyt kuvaus toiminnasta

Hakijan käsitys luvan haun perusteista (YSL/YSA pykälät ja kohdat)

Kyseessä on uusi toiminta olemassa oleva toiminta toiminnan muutos lupamääräysten tarkistaminen
 muu syy, mikä? toiminnan aloittamislupa (YSL 101 §)

2. HAKIJAN YHTEYSTIEDOT

Hakijan nimi tai toiminimi	Kotipaikka	Postiosoite ja -toimipaikka	Käyntiosoite ja -toimipaikka
Puhelinnumerot	Faksinumero	Sähköpostiosoite	Liike- ja yhteisötunnus
Yhteys henkilön nimi	Postiosoite ja -toimipaikka	Puhelinnumerot	Faksinumero
Sähköpostiosoite			

3. LAITOKSEN YHTEYSTIEDOT

Laitoksen nimi	Sijaintipaikka	Puhelinnumerot	Faksinumero
Toimiala	Toimialatunnus (TOL)	Työntekijämäärä tai henkilöttyvuodet	

Seuraava sivu

6010 / 05.2004 1

Kuva 1. Ympäristölupahakemuksen lomake

Huomioitavaa on, että lomakkeen käyttö ei ole pakollista, eli ympäristölupaa voi hakea erillisellä hakemuskirjeellä (Kuva 2). Kuten lomaketta, myös kirjettä täydennetään tarvittavilla liitteillä.

Kaupungin/Aluehallintoviraston ympäristönsuojeluviranomainen
Postiosoite
Postinumero Kaupunki

Ympäristölupahakemus

Yhdistys/seura/kerho hakee ympäristölupaa (tähän nimi) moottoriurheilukeskukselle.

Suunniteltu toiminta vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n kohdan 12 d (ulkona sijaitseva moottoriurheilurata) perusteella.

Hakemuksen käsittelyä varten tarvittavat tiedon on esitetty liitteessä 1.

Hakija katsoo, että tehtyjen selvityksen (melu, luonto, yms.) ja olemassa olevien tietojen perusteella hanke täyttää ympäristönsuojelulaissa (86/2000) olevat luvan myöntämiseksi asetetut edellytykset.

Paikka X.X.2011

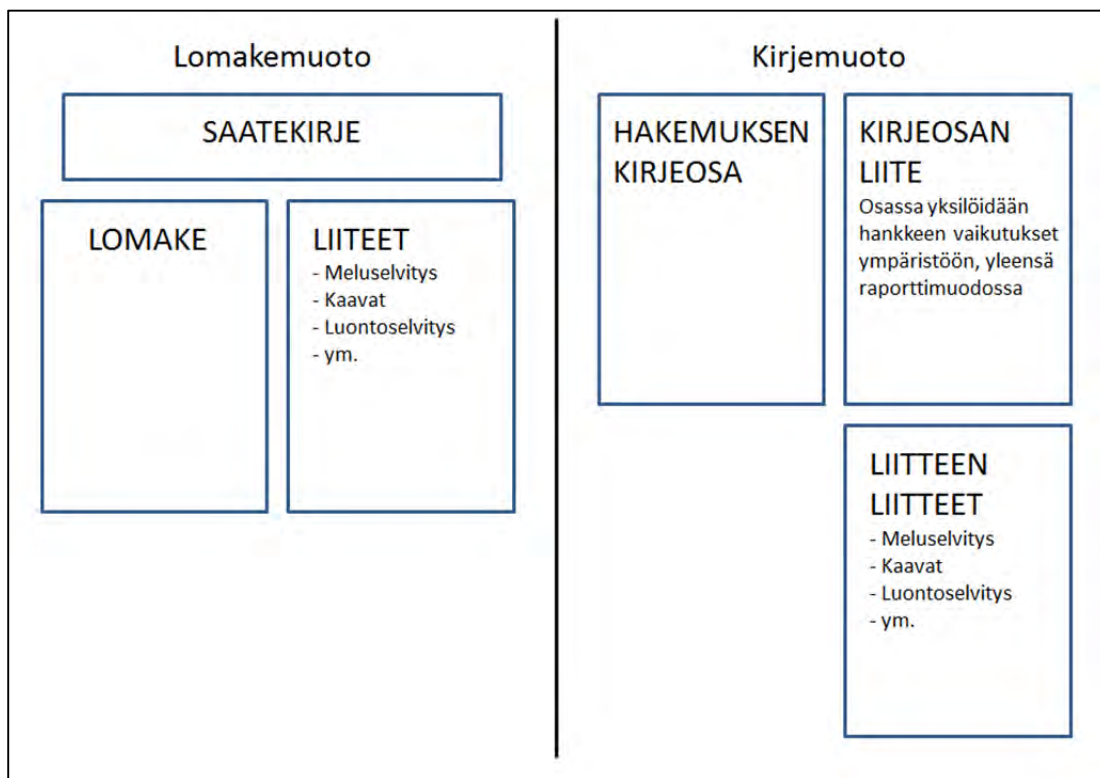
Yhteyshenkilö
puh.
sähköposti

Yhdistys/seura/kerho
Katuosoite
Postinumero ja kaupunki

Liite 1.

Kuva 2. Esimerkki ympäristölupahakemuksen kirjeosasta

Ympäristölupahakemuksen kirjeosan malli on esitetty myös liitteessä 1. Haettaessa ympäristölupaa kirjeellä, laaditaan kirjeen liitteeksi hakemusta täydentävä osa, jossa selostetaan moottoriurheiluradan ympäristövaikutukset. Hakemusta täydentävään osaan liitetään tarvittavat lisäselvitykset. Kuvassa 3 on selvennetty mahdollisten hakemusten kokonaisuuksia ja sisältöä.

Kuva 3. Esimerkki ympäristölupahakemuksien muodoista

Ympäristölupahakemuksen liiteaineiston muodolle ei ole annettu vaatimuksia. Liiteaineiston tehtävä on toimia hakemusta täydentävänä elementtinä ja syventää tietoa toiminnan aiheuttamista ympäristövaikutuksista. Tarvittavista selvityksistä kannattaa neuvotella etukäteen luvan myöntävän viranomaisen kanssa. Liiteaineistoa ovat esimerkiksi erillinen meluselvitys, kaava- ja tonttijakokartat sekä luontoselvitykset.

Käsittelyprosessi

Ympäristöluvan käsittelijänä toimii pääsääntöisesti sen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jonka alueelle rata aiotaan sijoittaa tai missä jo olemassa oleva rata sijaitsee. Jos rata sijaitsee useamman kunnan alueella tai radan vaikutukset ulottuvat useamman kunnan alueelle, käsittelijänä on aluehallintovirasto.

Kunnan ympäristölupaviranomainen on pääsääntöisesti lautakunta, joka voi myös olla useamman kunnan yhteinen. Lupakäsittelijänä toimii kyseisen alueen ympäristölautakunnan alainen ympäristöviranhaltija, joka voi olla esimerkiksi ympäristösihteeri, -tarkastaja jne.

Luvan käsittelyssä ympäristöviranomaisen on oltava tarpeellisessa yhteydessä muihin viranomaisiin, jotka samanaikaisesti käsittelevät toiminnan muita lupa-asioita ja suunnitelmia.

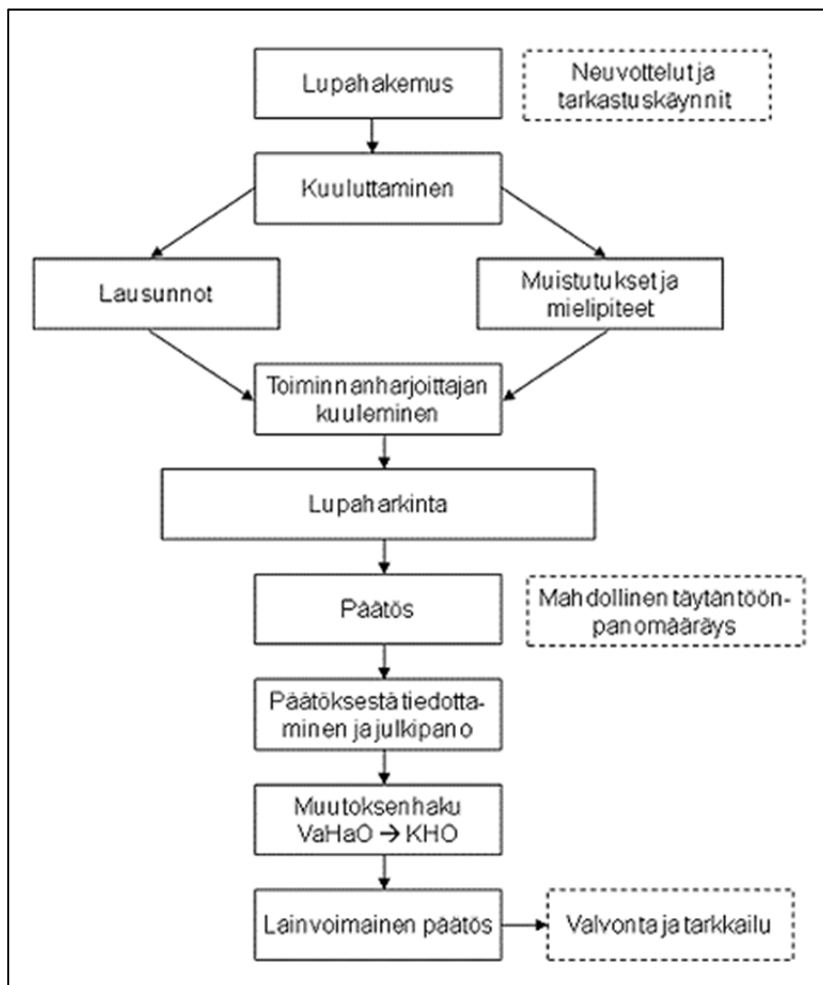
Hakemus osoitetaan käsittelevälle viranomaiselle, eli lautakunnalle tai aluehallintovirastolle. Lupakäsittelijä tiedottaa hakemuksesta kuulutuksella, kun hakemus on riittävä ja sisältää tarvittavat asiat. Kuulutuksen aikana viranomaisilla, ELY-keskukselta, terveys- ja ympäristösuojeluviranomaisilta, vesilaitokselta sekä hankkeen vaikutuspiirissä olevilla asukkailla ja lähialueen toimijoilla on tilaisuus esittää hakemuksesta lausuntoja, muistutuksia sekä mielipiteitä.

Saapuneista muistutuksista kuullaan lupanhakijaa, jonka antaman selvityksen jälkeen ympäristölupahakemus siirtyy lupaharkintaan. Lupaharkintaa seuraa päätös, johon viranomaisen voi sisällyttää muun muassa määräyksiä ympäristöä kuorimittavien haittojen vähentämiseksi. Annetusta päätöksestä voivat asianosaiset valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, josta annetaan lopullinen lainvoimainen päätös. Mikäli ympäristölupapäätöksestä ei valiteta annetun valitusajan puiteissa, tulee päätöksestä lainvoimainen.

Valitusten johdosta oikeusasteet pyytävät lupaviranomaisen ja mahdollisesti myös toiminnanharjoittajan vastineet. Näihin vastineisiin päätöksestä valittaneet voivat vielä antaa vastineensa. Lisäksi oikeusasteet voivat pyytää lausuntoja asiasta ELY-keskukselta, terveysuojeluviranomaisilta, vesilaitokselta sekä ympäristö- ja sosiaali- ja terveysministeriöltä.

Lupapäätöksen ja ratkaisuosan sisältö on määritelty ympäristönsuojeluasetuksessa. Huomioitavaa on, että ympäristölupa voi sisällyttää ehtoja, joiden toteuttaminen sekä noudattaminen voivat olla edellytyksenä luvan myöntämiselle.

Lupapäätöksestä tulee käydä ilmi asian ratkaisu sekä ratkaisuun liittyvät vaatimukset ja lupamääräykset. Lupaehtojen valvonta kuuluu yleensä luvan myöntäneelle viranomaiselle. Ympäristölupa myönnetään toiminnan laadun mukaan toistaiseksi tai määräajaksi. Määräaikainen lupa raukeaa määräajan päättyessä, jonka jälkeen toiminta vaatii uuden lupakäsittelyn. Toistaiseksi voimassa oleva lupa sisältää lupamääräysten tarkistamisen. Lupaprosessin eteneminen on esitetty kaaviona kuvassa 4.

Kuva 4. Ympäristöluvan hakemisen prosessikaavio

Lupaprosessista aiheutuvat kustannukset

Ympäristöluvan hakemisesta aiheutuu kustannuksia, joista on hyvä olla tietoinen jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Kustannukset voidaan jakaa kolmeen kategoriaan.

1. Lupakäsittelykustannukset. Nämä kustannukset perustuvat viranomaisten taksan mukaisiin maksuihin ja ne määräytyvät voimassa olevan taksan mukaisesti. Taksan suuruus voi vaihdella paikkakunnittain, joten laadittavan luvan käsittelykustannukset voi varmistaa hakemusta käsittelevältä viranomaiselta.
2. Lupahakemusta täydentävät selvitykset. Kustannuksien määrä on sidoksissa tehtävien selvityksien määrään ja laajuuteen.
3. Lupapäätöksessä edellytetyt toimenpiteet. Lupapäätöksessä voidaan velvoittaa lupahakijaa rakennuttamaan esim. meluvalleja, toteuttamaan pohjavedenseurantaa ym. näytteenottoa, josta voi aiheutua kertaluonteisia tai jatkuvia kustannuksia.

Ympäristölupahakemuksen sisältö

Yleisölle tarkoitettu tiivistelmä

Tiivistelmän tarkoitus on antaa kompakti yleiskuvaus toiminnasta ja sen ympäristövaikutuksista. Ympäristölupaviranomainen voi esimerkiksi liittää tiivistelmän kuulutuksen liitteeksi. Hyvä ohjesääntö tiivistelmän pituudelle on, että se mahtuu yhdelle A4:lle.

Osa 1. Luvan hakijan ja moottoriurheiluradan tiedot

Toiminnan lyhyt kuvaus

Toiminnan lyhyestä kuvauksesta tulee käydä ilmi, onko kyseessä:

- **Olemassa oleva toiminta**, jolloin kyseessä on todennäköisesti lupapäätöksessä määrätty lupamääräysten tarkistaminen.
- **Kokonaan uusi toiminta** eli toiminta, jolla ei ole vielä ympäristölupaa.
- **Olemassa olevan toiminnan muuttaminen** kuten kapasiteetin kasvattaminen tai vähentäminen, toimintapinta-alan laajentaminen tai supistaminen, uuden toiminnan ottaminen mukaan tai poisjättäminen.

Toiminnan muuttamisen kohdalla ympäristönsuojelulaissa puhutaan ”olennaisesta muutoksesta”. Se mikä on olennainen muutos, ei ole kuitenkaan välttämättä selkeää. Jos luvan tarpeellisuudesta tai oleellisen muutoksen kriteereissä on epävarmuutta, voidaan asia varmistaa ympäristölupaviranomaiselta.

Ympäristölupahakemuksessa hakijan tulee esittää oma käsityksensä siitä minkä ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojeluasetuksen pykälien perusteella toiminta tarvitsee luvan. Hakemuksen käsittelyvaiheessa, käsittelijä tarkistaa pykälät ja tarvittaessa korvaa, muuttaa ja täydentää niitä.

Ympäristönsuojelulaissa (86/2000) lupatarve tulee pääsääntöisesti 28 §:n 1 momentin perusteella. Siinä todetaan, että ”ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa (*ympäristölupa*)”. Moottoriurheilu katsotaan tällaiseksi toiminnaksi. Pykälässä myös viitataan ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000), jossa on lista lupaa tarvitsevista toiminnoista.

Jos luvan hakeminen liittyy toiminnan muutokseen, lupatarve määräytyy ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin lisäksi myös 28 §:n 3 momentin perusteella.

Ympäristönsuojeluasetuksessa on 1 §:ssä lista toiminnoista, jotka tarvitsevat ympäristöluvan. Listan kohdassa 12 d on ulkona sijaitseva moottorirata.

Moottoriurheiluradan toiminnassa on mahdollista, että annettua ympäristölupaa ja sen lupaehtoa joudutaan arvioimaan uudelleen. Ympäristönsuojelulain 58 §:ssä todetaan mm.

’Luvan myöntäneen viranomaisen on luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, asianomaisen yleistä etua valvovan viranomaisen tai haitankärsijän hakemuksesta muutettava lupaa, jos olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet.’

Tässä tilanteessa on kuitenkin tärkeä huomioida, että vähäiset muutokset toiminnassa eivät yksioikoisesti ole laissa tarkoitettua oleellista muutosta. Tämä mahdollistaa toiminnan kehittämisen, myös ympäristöluvan myöntämisen jälkeen.

Hakijan yhteystiedot

Kohdassa hakijan yhteystiedot esitetään luvan hakijan nimi ja hakijan yhteystiedot sekä mahdollinen Y-tunnus. Jos hakijana on järjestö tai vastaava, esitetään myös yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa.

Hakijan yhteystiedot voidaan esittää esimerkiksi seuraavaan tapaan:

”Ympäristöluvan hakija on Vehkasuon Vauhtimiehet ry. Hakijan kotipaikka on Espoo ja osoite Vauhtikuja 53, 02100 Espoo. Hakijan yhteyshenkilönä toimii Vernerin Vauhti (puh 050 123 4567, sähköposti verneri.vauhti@vehkasuonvauhtiveikot.fi).”

Moottoriradan yhteystiedot

Tässä osassa esitetään radan nimi ja sijaintipaikka. Sijaintipaikalla tarkoitetaan sijaintikuntaa, kylää osoitetta ja sijaintikiinteistön/kiinteistöjen kiinteistötunnuksia. Kiinteistötunnukset voi esittää esimerkiksi joissakin seuraavista muodoista:

- 88002347440010
- 880-023-4744-0010
- 880-23-4744-10.

Lisäksi tässä kohdassa ilmoitetaan yhteyshenkilö ja hänen yhteystietonsa. Yhteyshenkilö voi olla eri henkilö kuin Hakijan yhteystiedot -kohtaan merkitty yhteyshenkilö.

Moottoriradan yhteystiedot voi esittää esimerkiksi seuraavasti:

Moottoriradan nimi on Vehkasuon moottoriurheilukeskus ja se sijaitsee Vehkasuon kunnassa Rahkolan kylässä kiinteistöjen RN:ot 880-23-4744-10 ja 880-23-4744-12 alueella. Vehkasuon moottoriurheilukeskuksen osoite on Rahkolantie 53, 00535 Vehkasuo. Yhteyshenkilönä toimii Valtteri Vauhti (puh 050 123 4569, sähköposti valtteri.vauhti@vehkasuonvauhtiveikot.fi).”

Voimassa olevat ympäristöluva, vesilupa, muut päätökset ja sopimukset

Tässä osassa luvan hakija esittää hankkeeseen olennaisesti liittyvät luvat, päätökset ja sopimukset, jos sellaisia on. Olemassa olevien lupien ja sopimusten lisäksi, tulee mainita myös vireillä eli viranomaiskäsittelyssä olevat luvat.

Hankkeeseen olennaisesti liittyviä olemassa olevia tai vireillä olevia lupia ja sopimuksia voivat esimerkiksi olla:

- toiminnalla parhaillaan oleva lupa*
- mahdollinen vireillä oleva tai jo haettu rakennuslupa
- samalla alueella olevan toiminnon, kuten esimerkiksi liukkaan kelin ajoharjoitteluradan lupa
- samalla alueella olevan toiminnan käsittelyssä oleva lupa
- toiminnan ympäristötarkkailuun liittyvät päätökset
- viemäröintiin liittyvät sopimukset

- maankäyttösopimukset
- vuokrasopimukset
- ympäristövahinkovakuutus.

Edellä mainituista asiakirjoista riittää tekstiin lyhyt kuvaus ja listanomainen läpikäynti sekä viittaus liitteenä mahdollisesti olevaan kopioon. Olennaisista luvista ja sopimuksista kannattaa laittaa kopio liitteeksi. Tällaiset on merkitty yllä olevaan listaan tähdel-
lä*.

Tässä vaiheessa on hyvä tiedostaa, että lähtökohtaisesti lupahakemus ja kaikki siihen liitettävät tiedot ovat julkisia eli ne tulevat nähtäville. Esimerkiksi yksityisten tahojen väliset maankäyttösopimukset ja vuokrasopimukset ovat tyypillisesti sellaisia, joiden sisältöä ei haluta muiden tietoon. Mikäli tällaisia asiakirjoja toimitetaan viranomaisille, kannattaa etukäteen varmistaa, voidaanko asiakirjat pitää salassa ja merkitä jokaiseen tällaiseen asiakirjaan teksti ”salassa pidettävä”.

Osa 2. Hankealue ja sen ympäristö

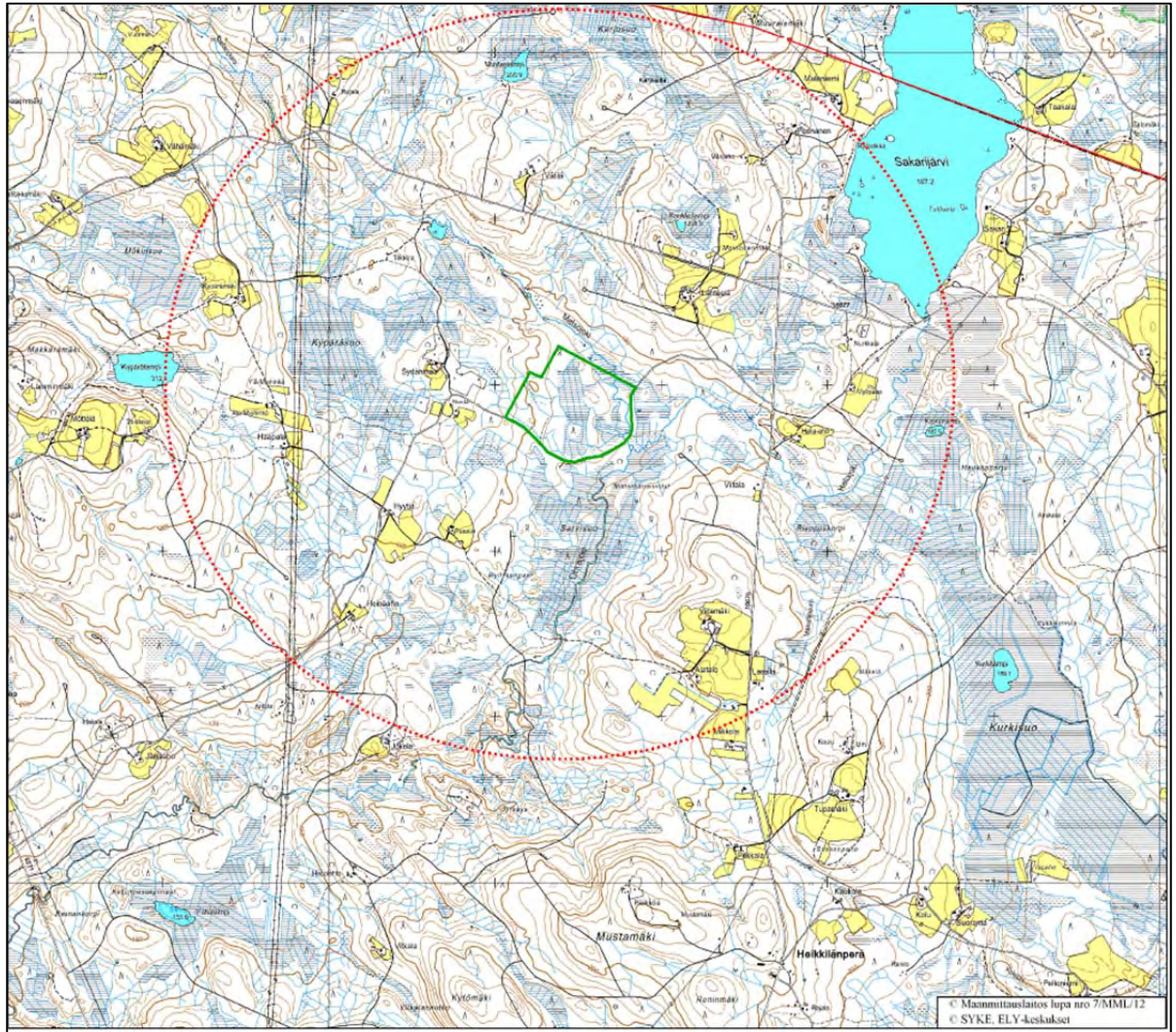
Tiedot hankealueesta

Tässä osassa esitetään tiedot hankealueesta. Hankealueella tarkoitetaan käytännössä aluetta, jolle toiminta sijoittuu ja joka on hakijan hallinnassa. Hankealueen tiedoissa esitetään tiedot kiinteistöstä/kiinteistöistä, jolle hankealue sijoittuu. Kiinteistöistä tulee kertoa kiinteistönnumero ja omistaja sekä omistajan yhteystiedot.

Jos luvanhakija ei omista aluetta, tulee tuoda esille, millä perusteella lupaa toisen alueelle haetaan. Tämä voidaan osoittaa esimerkiksi vuokrasopimuksella tai omistajan antamalla suostumuksella.

Tässä osassa esitetään tiedot myös samalla/samoilla kiinteistöllä mahdollisesti harjoitettavasta muusta toiminnasta. Tiedot esitetään siitä huolimatta, vaikka muut toiminta ei liittyisikään moottorirata-toimintaan.

Hankealueen rajausta, kiinteistöjä ja alueellista sijoittumista voi havainnollistaa karttakuvalla. Kuvat voi joko laittaa suoraan hakemustekstiin tai hakemuksen liitteeksi. Kuvassa 5 on esimerkki hankealueen rajaamisesta ja kuvaan on merkitty 2 km säde, jolla kuvataan toiminnan vaikutusalueetta.

Kuva 5. Esimerkki hankealueen rajaamisesta.

Sijainti, ympäristöolosuhteet ja ympäristön laatu

Tässä osassa esitetään tiedot hankkeen sijaintipaikasta ja sen ympäristöolosuhteista ja ympäristön laadusta sekä kaavoitus- ja maankäyttötilanteesta. Tässä esitetään siis tiedot alueen nykyisestä tilanteesta, eli vielä ei arvioida luvitettavan moottoriurheilurata-toiminnan vaikutuksia.

Sijaintipaikasta, ympäristöolosuhteista ja ympäristön laadusta kerrotaan seuraavat tiedot siinä määrin, kun niitä on saatavilla:

- tiedot alueen kallioperästä ja maaperästä
- kuvaus maaperän laadusta ja maaperää pilaavasta toiminnasta
- luonnonympäristön kuvaus
- vesistön ja sen tilan kuvaus
- pohjaveden ja sen tilan kuvaus
- yleiskuvaus ilmanlaadusta

- yleiskuvaus melu- ja värinätilanteesta
- liikenteen kuvaus
- ympäristöä kuormittavat muut toiminnot alueella.

Kallioperä ja maaperä

Kallioperä- ja maaperätiedot voi esittää sillä tarkkuudella, kuin ne kallioperä- ja maaperäkartoista on saatavissa. Jos alueelta on saatavissa tarkempaa tietoa, sen voi esittää yleispiirteisesti.

Maaperän tila ja alueella mahdollisesti oleva pilaava toiminta

Tiedot maaperän tilasta voi esittää sillä tarkkuudella, kuin ne ovat saatavissa. Jos alueelta on tarkempaa tietoa, sen voi esittää yleispiirteisesti. Jos tietoa ei ole, se mainitaan.

Luonnonympäristön kuvaus

Kuvataan yleispiirteisesti alueen ja sen ympäristön luontoa, kuten onko alue metsää, peltoa, suota tms. Metsästä kuvataan tarkemmin puusto eli onko kyseessä mänty-, kuusi-, lehti-, tai sekametsää. Metsästä voi mainita vielä, että onko se rehevää tai karua. Lisäksi kerrotaan karkeasti puuston ikä, eli käytännössä onko metsä taimikkoa, nuorta metsää jne.

Luontoselvitykset

Uuden radan hankealueelle on aina tehtävä luontoselvitys. Luontoselvitys käsittää kasvillisuusselvityksen, eläimet ja linnuston. Linnustonselvityksen tulee sisältää alueen pesimälinnuston ja mahdolliset muuttolintujen levähdyspaikat.

Eläimiin liittyvät selvitykset käsittävät käytännössä liito-oravan, viitasammakon ja saukon. Selvitys toteutetaan hankealueen ympäriltä noin 2 km säteellä. Selvityksen laajuus on perustultua melun vuoksi, koska mahdollinen pesimälinnusto ja mahdolliset muuttolintujen levähdyspaikat voivat altistua melulle.

Mikäli kyseessä on olemassa olevan rata-alueen laajentaminen, luontoselvitys tarvitsee toteuttaa laajennusalueelta. Olemassa olevan radan kohdalla selvityksiä ei tarvitse tehdä.

Luontoselvityksien ajankohdat painottuvat pääosin alkukevään kuukausille sekä kesäajalle:

- pesimälinnusto: touko-kesäkuu
- luontoselvitys: kesällä
- liito-orava: maaliskuu-huhtikuu
- viitasammakko: toukokuu.

Hankealueesta voi olla jo aiemmin tehty luontoselvitykset. Tässä tilanteessa niiden ajantasaisuus tulee tarkistaa. Esimerkiksi liito-oravan kohdalla jo noin 3 vuoden taikaista selvitystä saatetaan pitää vanhentuneena.

Luontoselvityksiä tehdessä on huomioitava, että selvityksistä ja niiden tarpeesta kannattaa olla hyvissä ajoin yhteydessä viranomaisiin. Lisäksi yhteydessä kannattaa olla sekä kuntaan että alueen ELY -keskukseen, koska heillä on käytössään todennäköisesti ainakin osittain erilaiset tiedot ja tietojärjestelmät.

Vesistön ja sen tilan kuvaus, pintavedet ja vesien johtaminen

Kuvataan yleispiirteisesti hankealueen ja sen läheisyydessä olevat pintavedet, kuten järvet, lammot, joet, purot, ojat yms.

Lähtökohtaisesti tiedot on hyvä esittää noin 2 km etäisyydelle asti. Tästä poikkeuksena ovat hankealueelle tai sieltä pois virtaavat vedet, jotka kuvataan tarkasti. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pyritään selvittämään mahdollisuuksien mukaan vesien määrät ja laatu sekä vesien reitit.

Erityisesti, jos kyseessä on uusi toiminta tai olemassa olevan toiminta-alueen laajenus tähän kannattaa kiinnittää huomiota, koska hankealueelta virtaavien vesien välityksellä toiminnan vaikutukset todennäköisesti ulottuvat hankealueen ulkopuolelle. Lisäksi tulee kuvata rakennusvaiheen vesien johtaminen ja käsittely. Tiedot laskeutuksesta kiintoaineksen poistamiseksi saatetaan tarvita.

Jos alueella on tarpeen tehdä muutoksia uomiin tai sen läheisyydessä on puroja / jokia / lähteitä tms., on tärkeää olla käsitys liikkuvista vesimääristä ja hankkeen vaikutuksista niihin. Erityistä huomiota kannattaa kiinnittää vedestä riippuvaisiin kohteisiin. Näitä ovat esimerkiksi suot ja lehdot, joista on tarkistettava, että onko kyseessä vesilain kohteita. Käytännössä tulee selvittää, että täytyykö hakemusta laatiessa ottaa huomioon vesilain säädökset. Vesilain mukaisen luvan tai ilmoituksen vaativat toimenpiteet on käyty läpi vesilaisissa. Näennäisesti vähäisetkin muutokset saattavat tarvita vesilain mukaisen luvan.

Mikäli kyseessä on olemassa olevan rata-alueen laajentaminen, toteutetaan laajenusalueen vesiolosuhteiden selvittäminen soveltuvin osin. Olemassa oleva radan kohdalla hankealueen vesitilanne kuvataan siten, että mainitaan mahdolliset lupakautena tapahtuneet muutokset, joilla on merkittäviä vesiin liittyviä vaikutuksia.

Huomioitavaa on, että pintavedet ja niiden johtamisen kuvaamiseen riittävä tarkkuus riippuu hankealueesta ja sen ympäristöstä. Tässäkin tilanteessa yhteydessä kannattaa olla sekä kuntaan että alueen ELY -keskukseen.

Pohjaveden ja sen tilan kuvaus

Esitetään hankealueen ja sen läheisyyden pohjavedet. Tärkeintä on tuoda esille, sijaitseeko hankealue pohjavesialueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Muutoin riittää yleispiirteinen kuvaus alueen pohjaveden tilasta sekä pohjaveden pinnan korkeustiedon. Jos tietoa ei ole, myös se pitää mainita.

Mikäli hankealue sijaitsee luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen välittömässä läheisyydessä, hakemukseen on liitettävä selvitys:

- maaperän laadusta
- pohjaveden muodostumisesta
- pohjaveden korkeuksista ja virtauksista
- vedenottamoista ja kaivoista

- suojoimenpiteistä
- vesilaissa tarkoitetuista suoja-alueääräyksistä.

Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Pykälän mukaan:

Ainetta tai energiaa ei saa panna tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että

1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai sen laatu muutoin olennaisesti huonontua;

2) toisen kiinteistöllä oleva pohjavesi voi käydä terveydelle vaaralliseksi tai kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai

3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna toimenpiteenä pidetään myös asetuksella erikseen säädettyä toimenpidettä tai asetuksella kiellettyä ympäristölle ja terveydelle vaarallisten aineiden päästämistä pohjaveteen. Asetus voi koskea vain sellaisia toimenpiteitä, joita tarkoitetaan asianomaisessa Euroopan yhteisön direktiivissä.

Pohjavedet ja talousvesi

Uuden radan hankealueen pohjavesiolosuhteiden ja pohjaveden käytön kuvaamisessa tulee mainita, sijoittuuko hankealue pohjavesialueelle ja hankealueella mahdollisesti sijaitsevat kaivot. Hankealueen ympäristön pohjavesialueiden selvittäminen tulee arvioida tapauskohtaisesti, mutta yleensä noin 2 km säde on riittävä.

Mikäli hankealue on pohjavesialueella, tulee tehdä pohjavesiselvitys. Selvityksen pitää sisältää edellä Pohjaveden ja sen tilan kuvaus -kohdassa luotellut tiedot. Mikäli pohjavesialue 300 m etäisyydellä tai tätä lähempänä selvitettävä, onko hankealueen ja pohjavesialueen välillä hydrologista yhteyttä.

Kaivokartoitus on hyvä tehdä noin 300 m säteellä hankealueesta. Mikäli maaperä on savea, noin 150 m säde on riittävä. Lisäksi tulee kuvata hankealueen vesienkäyttö. Tässä tulee mainita, rakennetaanko alueelle vesijohto ja viemärit vai miten vesihuolto järjestetään. Lisäksi maininta, miten toimitaan mahdollisten kilpailujen aikana sekä selvitetään ratojen kastelu.

Olemassa olevan rata-alueen sekä sen laajentamisessa kuvataan rata-alueen nykyinen tilanne. Lisäksi mainitaan lupakautena mahdollisesti tapahtuneet muutokset sekä merkittävät vesiin liittyvät muutokset hankealueen läheisyydessä. Lisäksi olemassa olevan radan kohdalla kuvataan mahdollisesti lupakautena tapahtuneet muutokset, kuten kiinteistöjen liittyminen vesi- ja viemärijohtoihin.

Kuvaus ilmanlaadusta

Ilmanlaadun kuvauksessa esitetään tiedot hankealueen ilmanlaadusta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Mikäli on saatavilla paikallisen ilmanlaadun mittausaseman tuotamaa dataa ilmanlaadusta, voidaan ne esittää tässä kappaleessa. Mittaustulokset voi referoida tekstimuotoon tai jäljentää taulukkona, mikäli tulokset ovat lähtökohtaisesti taulukoidussa muodossa. Tyypillisesti ilmanlaadunmittausasemasta on esitetty sijaintitiedot, kuvaus ympäristöstä sekä päästölähteistä. Nämä tiedot voi liittää hake-
mustekstiin. Huomiota tulee kiinnittää ympäristön ilmanlaatuun vaikuttaviin päästöläh-

teisiin. Esimerkiksi tavanomainen valtatieliikenne vaikuttaa ilmanlaatuun todennäköisesti huomattavasti enemmän kuin moottoriurheilurata.

Melutilanne

Ympäristölupahakemuksessa tulee mainita alueella sijaitsevat merkittävät melulähteet, joita ovat esimerkiksi:

- valtatie
- teollisuustiet, joilla on erityisesti raskasta liikennettä
- ampumarata
- teollisuusalueiden toiminta sekä muut toiminta, kuten louhinta, murskaus, maankaatopaikat ym.
- lentokentät.

Mikäli melulähteiden vaikutuksista on tarkempaa tietoa, kuten mitattuja tai mallinnettuja selvitystuloksia, on niillä hyvä täsmentää nykytilanteen meluvaikutuksia. Tehdyistä selvityksistä voi referoida oleellimmat tulokset ja johtopäätökset.

Liikenne ja sen tilan kuvaus

Alueen liikenteestä tulee kuvata alueella tai lähiympäristössä sijaitsevat maantiet ja niiden liikennemäärät yleisellä tasolla. Mikäli alueella liikennöi tavallista enemmän raskaita tai erikoisajoneuvoja, on näistä hyvä mainita hakemuksessa. Lisäksi teistä on hyvä mainita, että ovatko ne sora- tai asfalttiteitä sekä todeta, että ovatko tiet julkisia vai yksityisten omistuksessa.

Muut ympäristöä kuormittavat toiminnot

Hankealueen muista ympäristöä kuormittavista toiminnoista voi hakemukseen tehdä listauksen ja antaa lyhyen arvioin niiden ympäristövaikutuksista. Käytännössä, jos alueella on esimerkiksi murskausasema, voi siitä todeta sen aiheuttavan melua ja mahdollisesti pölyämistä. Kuormittavat toiminnot ovat käytännössä sidoksissa aiemman kappaleeseen, jossa käydään läpi alueen melu- ja äänilähtötilanne. Siten on mahdollista, että nämä osat voi tarvittaessa yhdistää, mikäli se selventää hakemuksen sisältöä.

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaavoituksella tarkoitetaan maa-alueiden käytön suunnittelua. Suomessa kaavoitusta ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL). Kaavoitus sisältää eri tasoja. Käytännössä eri kaavatasolla on oma tehtävänsä ja periaatteena on, että suunnittelun tarkentua myös suunniteltava alue pienenee.

Kaavoitukseen liittyvää lainsäädäntöä

MRL 4 §:ssä Alueiden käytön suunnittelujärjestelmä todetaan:

'Asemakaavassa osoitetaan kunnan osa-alueen käytön ja rakentamisen järjestäminen.'

Lisäksi MRL 50 §:ssä Asemakaavan tarkoitus todetaan:

'Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.'

MRL 51 §:ssä Asemakaavan laatimistarve todetaan vielä:

Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys, erityisesti asuntotuotannon tarve, taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää.

Uuden moottoriurheiluradan suunnittelussa voi olla tilanne, että suunnittelualueella ei ole laadittu yleis- tai asemakaavaa. Moottoriurheiluradan perustamista varten ei tarvitse laatia yleiskaavaa, eli käytännössä on mahdollista edetä kaavoituksessa suoraan asemakaavatasolle. Kaavan laatiminen vaatii kuitenkin aina vaikutusarvioinnin ja asemakaavatasoisessa arvioinnissa otetaan huomioon myös yleiskaavaan liittyviä tekijöitä. Siten yleiskaavan puute tekee asemakaavan laadinnasta normaalia vaikeampaa.

Huomioitavaa on, että yleiskaavassa ei suunnitella muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta rakennusten tai rakennelmien tarkkaa sijaintia. Poikkeukset ovat rantaosayleiskaava, kyläosayleiskaava ja tuulivoimaosayleiskaava. Mikäli moottoriradalle ei tule kunnallistekniikkaa edellyttäviä rakennuksia, asemakaava ei ole välttämätön. Lisäksi kunnan kannalta on taloudellisempaa, että hankealueelle ei laadita asemakaavaa, joka velvoittaisi kunnan rakentamaan kadut ja kunnallistekniikan alueelle.

Kaavoituksessa voi siis olla tilanne, että mikään kaava ei osoita alueelle tulevien rakennusten ja rakennelmien muotoa ja määrää. Tällöin aluetta voidaan toteuttaa maisematyöluvalla tai toimenpideluvalla ja rakennukset suoraan rakennusluvalla.

Kaavoitus ympäristölupahakemuksessa

Moottoriurheiluradan ympäristölupahakemuksessa esitetään kaavoitus- ja maankäyttötilanteesta:

- tiedot kaavoitustilanteesta ja kaavoista
- alueen maankäyttötiedot.

Kaavoitustilanne ja kaavat

Kaavoitustasoja on kolme ja ne ovat yleispiirteisemmästä pienipiirteisempään:

- maakuntakaava
- yleiskaava
- asemakaava.

Kaavoituksessa on hyvä käydä läpi kaikki aluetta koskevat em. kaavatasot siitä huolimatta, että tarkkaan ottaen ainoastaan tarkinta kaavaa sovelletaan. Jos alueella ei ole jonkin kaavataso kaavaa, myös se on hyvä mainita. Huomioitavaa on, että YSL 42 § mukaan toimintaa ei voi sijoittaa asemakaavan vastaisesti.

Tulkinta kaavoitustilanteesta voi olla usein epäselvä, joten on erittäin suositeltavaa, että luvanhakija selvittää kaavoituksen kunnan maankäyttöviranomaisten kanssa.

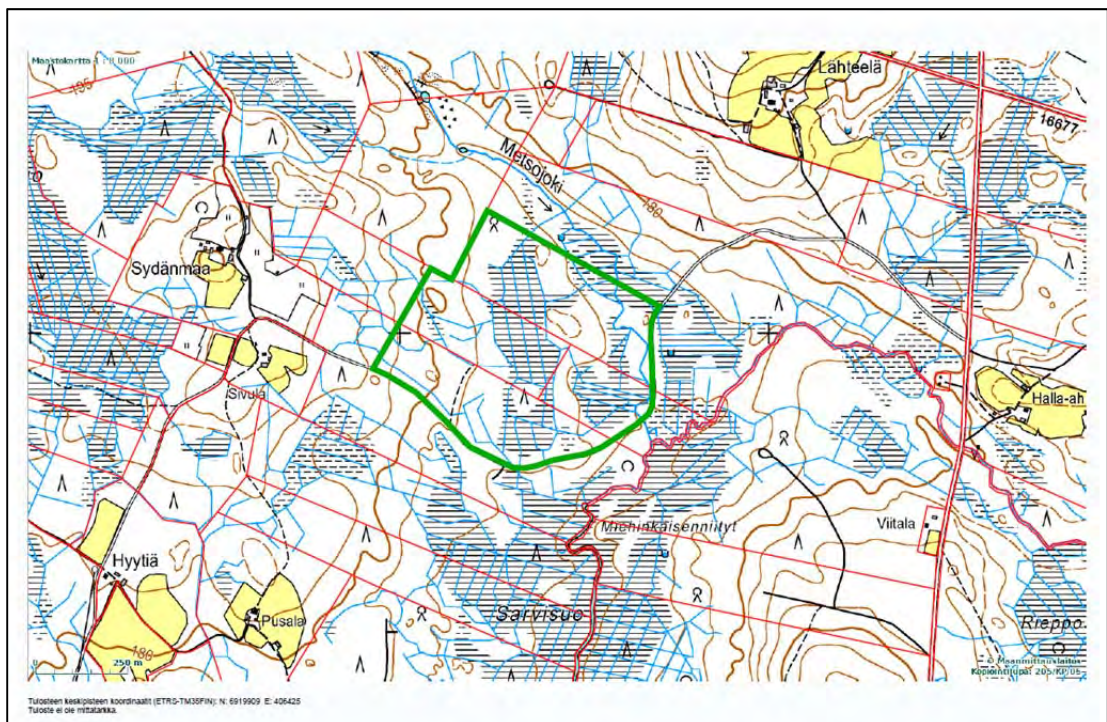
Maankäyttötiedot

Maankäyttöön liittyvissä tekijöissä kuvataan hankealueen ja sen ympäristön maankäyttötiedot ihmistoiminnan kannalta eli esimerkiksi mahdollisen asutuksen luonne (vakituista asumista / vapaa-ajan asumista), teollisuusalueet, metsätalousalueet ja maatalousalueet.

Tekstiin lisätään mahdollisuuksien mukaan tietolähteitä, joista em. tietoja voi hakea/tiedustella ja niiden www-osoitteita, jos sellaisia on. (Tietolähteitä ovat ainakin peruskartta, maaperä- ja kallioperäkartat (GTK:n sivuilta), paikkatietoikkuna, kunta, ELY-keskus, OIVA-palvelu.)

Sijaintipaikan rajanaapurit sekä muut mahdolliset asianosaiset

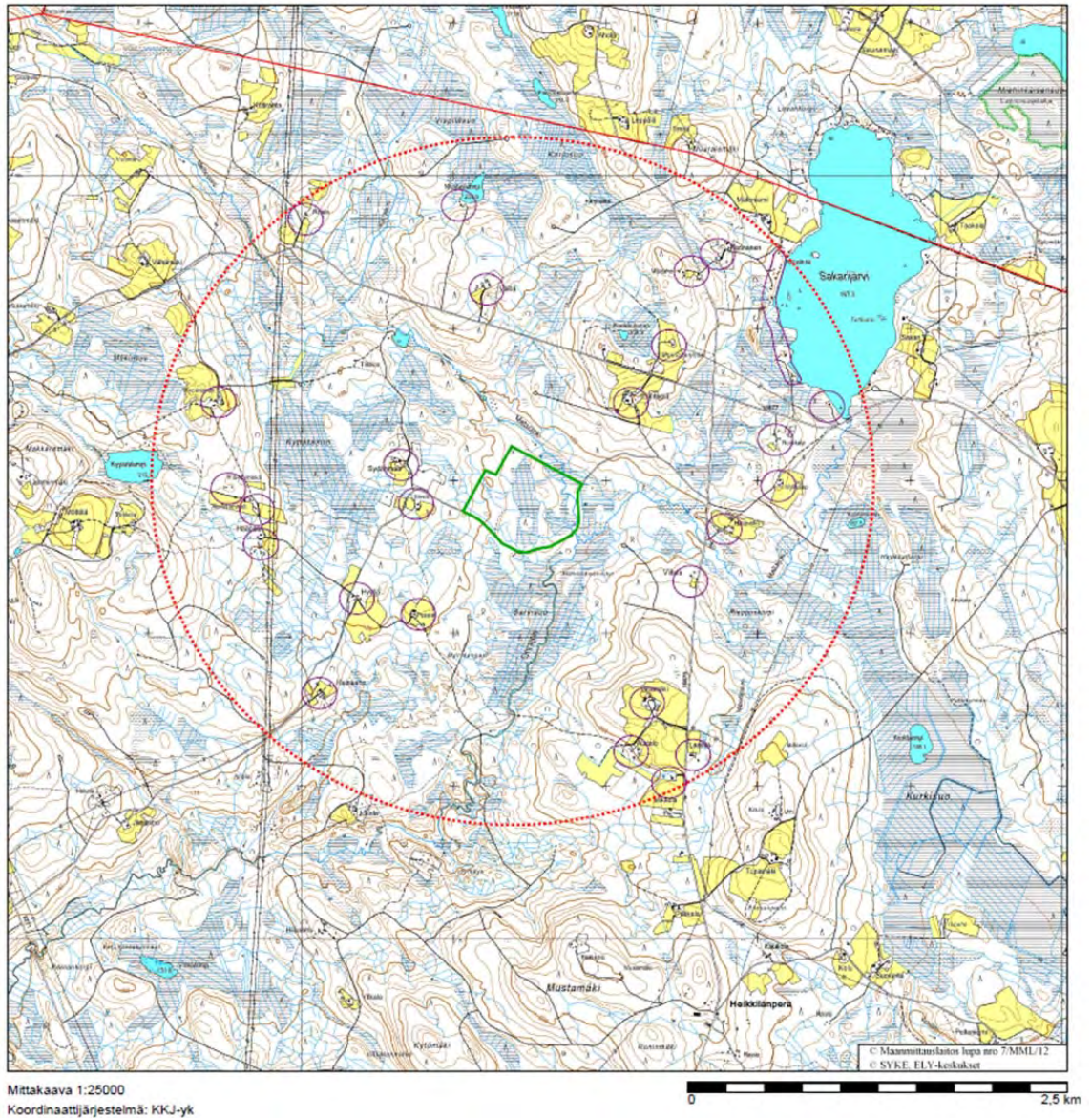
Esitetään tiedot hankealueen rajanaapureista ja muista mahdollisista asianosaisista. Rajanaapurit ovat tarkasti ottaen niitä, joiden omistamiin kiinteistöihin hankealue rajautuu. Käytäntönä kuitenkin on ollut tulkita rajanaapuruutta laivemmin tai tilanteesta riippuen myös jättää joidenkin rajanaapureiden tiedot esittämättä. Hankealueen läheisyydessä sijaitsevat kiinteistöt voidaan esittää liitteeksi laitettavassa karttakuvassa tai suoraan hakemustekstissä (Kuva 6.).

Kuva 6. Esimerkki hankealueen läheisyydessä sijaitsevien kiinteistöjen jaosta.

Hankealueen rajautuessa esimerkiksi yleiseen tiehen, tien toisella puolelle sijaitseva kiinteistö ei tarkasti ottaen ole rajanaapuri. Tästä huolimatta kyseisen rajanaapurin tiedot on kuitenkin hyvä ilmoittaa. Toisaalta kiinteistö, jolla hankealue sijaitsee voi olla kooltaan tai muodoltaan sellainen, että osa rajanaapureista sijaitsee niin etäällä hankealueelta, että niiden tietojen ilmoittaminen ei ole tarpeen.

Huomioitavaa on, että asianosaiset voivat olla muitakin kuin rajanaapureita. Siten rata-alueen vaikutuspiirissä 500 - 1000 m etäisyydellä olevat kiinteistöt on syytä ottaa huomioon hankeen asianosaisina (Kuva 7.).

Kuva 7. Esimerkki hankealueen läheisyydessä sijaitsevan asutuksen ja lähialueiden toimijoiden osoittamisesta.

Muina mahdollisina asianosaisina tarkoitetaan sellaisia muita yrityksiä, yhdistyksiä, henkilöitä tms, joita toiminta saattaa koskea. Tällaisia voivat esimerkiksi olla:

- samalla alueella tai sen välittömässä läheisyydessä toimivat yritykset
- alueen mahdolliset asukasyhdistykset
- yksityisteiden tiekunnat.

Osa 3. Moottoriturheiluradan toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Toiminnan yleiskuvauksessa laaditaan lyhyt ja käytännönläheinen kuvaus moottoriturheiluradan toiminnasta. Luvun tarkoitus on toimia johdantona moottoriradan toimintaa käsittelevään osakokonaisuuteen.

Yleiskuvauksesta tulee käy ilmi seuraavat tekijät:

- Mitä hakemus koskee ja kuvaus toiminnasta
 - Käytännössä ilmaistaan, että perustetaan moottoriurheilukeskusta, jossa tullaan harrastamaan esim. motocrossia ja jokamiesluokan moottoriurheilua. Lisäksi eri moottoriurheilulajien erityispiirteitä voi kuvata muutamalla virkkeellä.
 - Mikäli kyseessä on olemassa oleva moottoriurheilurata, todetaan montako rataa tai suorituspaikkaa radalla on, mitä lajeja radalla harjoitetaan.
 - Ratojen ominaisuuksista voi mainita, että ne on suunniteltu ja toteutettu lajiiltojen antamien sääntöjen ja kriteereiden mukaisesti.
 - Yleiskuvausta voi täydentää maininnoilla mahdollisista lisärakennelmista, kuten katsomoista, varikkoalueista, huoltorakennuksista jne.
 - Lisäksi voidaan mainita, että tulee rata harjoitus- sekä myös kilpailukäyttöön.
- Kuvaus olennaisista päästöistä ja toiminnan vaikutuksista
 - Moottoriurheiluradan oleellisin päästö, toisin sanoen ympäristöä kuormittava tekijä, on melu. Siten yleiskuvauksessa riittää toteamus, että moottoriurheiluradan toiminnan merkittävin ympäristöä kuormittava tekijä on melu. Melun vaikutuksista voi tilanteen mukaan todeta lyhyesti, että esimerkiksi suurin vaikutus kohdistuu moottoriurheilurataa lähellä sijaitseviin asuinkiinteistöihin. Yleiskuvasta voidaan täydentää maininnalla, että maaperään, pohjaveteen ja ilmaan kohdistuvat päästöt ovat vähäiset.
- Yleismaininta jätehuollosta
 - Jätehuollon kuvauksessa voi luetella mitä jätteitä toiminnasta aiheutuu ja todeta, että jätehuolto on järjestetty kussakin tapauksessa asianmukaisesti. Jätehuollon toimintaa kuvataan tarkemmin sille varatussa osiossa, joten yleiskuvauksessa riittää luettelomainen kuvaus syntyvistä jätteistä.

Toiminnan ajankohta

Toiminnan ajankohdassa ilmoitetaan toiminnan suunniteltu aloitusajankohta, mahdollisesti myös lopetusajankohta. Toiminnan aloittaminen vaatii aina lainvoimaista lupaa. Aloituslupaa voi hakea erikseen. Toiminta voi myös olla jo olemassa, jolloin kyseessä on tyyppillisesti lupaehtojen tarkistaminen.

Jos kyseessä on kokonaan uusi toiminta tai olemassa olevan toiminnan laajentaminen/supistaminen, ilmoitetaan tavoitteena oleva aloitusajankohta. Jos kyseessä on olemassa olevan toiminnan lupaehtojen tarkistaminen tai uuden luvan hakeminen määräaikaisen luvan umpeutumisen takia, voidaan ilmoittaa toiminnan jatkuvan nykyisenä.

Lähtökohtaisesti toimiminen vaatii aina lainvoimaista ympäristölupaa eli esimerkiksi uutta toimintaa ei voi aloittaa tai toiminnan muutosta ei voi tehdä ennen kuin lupapäätös on lainvoimainen. Jos toiminnalla on olemassa oleva lupa, se voiko toimintaa jatkaa lupakäsittelyn ajan, riippuu luvasta ja sen määräyksistä.

Hakija voi kuitenkin hakea ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaan lupaa aloittaa toiminnan, muutoksen hausta huolimatta. Jos lupa myönnetään, voi toiminnan aloittaa vaikka lupapäätös ei ole lainvoimainen. Aloitustuvasta voidaan valittaa siinä missä lupapäätöksestä muutenkin ja aloituslupan voi kumota oikeusaste.

Jos aloituslupaa haetaan, siihen pitää olla hyvät perusteet ja perustelu aloituslupan tarpeelle kannattaa tehdä huolella.

Radan rakentaminen, mikäli rataa ei ole olemassa

Radan rakentamisen kuvaaminen ympäristölupahakemuksessa tulee kyseeseen haettaessa lupaa uudelle moottoriurheiluradalle. Radan rakentamisesta tulee mainita ne työvaiheet, joilla on vaikutusta rakennettavaan ympäristöön. Hakemuksessa mainittavia tekijöitä voivat olla mm. puuston kaataminen, louhinta ja käytettävä maa-aines. Radan rakentamisessa on syytä muistaa, että jotkin rakennusmateriaalit saattavat olla jätteeksi luokiteltavia. Näiden materiaalien käyttö voi vaatia erillisen ympäristölupakäsittelyn. Rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset ympäristöön ovat sikäli suuria, koska rakentamisen myötä ympäristö muuttuu.

Kun kyseessä on uusi rata, voi radan ominaisuudet kuvata tämän kappaleen yhteydessä. Ratojen ominaisuuksien kuvaamista käsitellään kappaleessa 'Moottoriradan toiminta'.

Moottoriurheiluradan toiminta

Moottoriurheiluradan toiminnan kuvaaminen on ympäristölupahakemuksessa yksi oleellisimpia kohtia. Toiminnan yksityiskohtainen kuvaaminen edesauttaa hahmottamaan toiminnan laajuuden ja sen myötä ympäristöön kohdistuvan kuormituksen.

Toiminnan kuvaaminen tulee sisältää seuraavat kokonaisuudet:

- radat ja niiden ominaisuudet
- harjoitettavat moottoriurheilulajit
- toiminta-aika ja käyttöaste
- ajoharjoittelutoiminta
- kilpailutapahtumat ja niiden lukumäärä
- muut alueet, kuten varikko, mahdolliset tukitoiminnot.

Edellä mainittuja kokonaisuuksia ja niiden sisältöä käsitellään yksityiskohtaisemmin seuraavissa kappaleissa.

Radat ja harjoitettavat moottoriurheilulajit

Ratojen oleellisia ominaisuustietoja ovat niiden geometriatiedot, eli pituus, leveys ja mahdollisesti myös merkittävät korkeusvaihtelut. Ratojen ominaisuustiedot ja harjoitettavat moottoriurheilulajit voidaan esittää taulukossa, jolloin kokonaisuuden hahmottaminen helpottuu (Taulukko 1.).

Taulukko 1. Esimerkki ratojen ominaisuustaulukosta

Esimerkkitaulukko ratojen ominaisuuksien kuvaamisesta						
Radan tyyppi	Radan rakenne	pohjan	Pituus	Leveys	Korkeusvaihtelu	Varikkoalue
Karting	Asfaltti		1800 metriä	10 metriä	Alle 1 metri	On
Jokamiesluokka/ Rallcross	Asfalttia 30 % ja sorapintainen 70 %		1200 metriä	10 metriä	Alle 2 metriä	On

Moottoriurheilulajien kuvaamisessa on oleellista, että korostetaan eri lajien välisiä eroja. Ympäristövaikutusten kannalta on merkittävä ero sillä, että profiloituuko moottoriurheilutoiminta esim. kartingiin vai rallcrossiin. Harjoitettavista moottoriurheilulajeista ei riitä toteamus, että alueella harjoitetaan esimerkiksi autourheilua. Hakemuksessa tulee mainita mitä eri lajeja alueella harjoitetaan, koska lajien välillä on suuria eroja niiden aiheuttamissa melutasoissa.

Siten moottoriurheilulajeista on syytä mainita vähintään lajikokonaisuus, kuten jokamiesluokka, rallcross jne. Suositeltavaa on, että selvityksessä kuvataan eri lajien ominaispiirteitä vähintään yleisellä tasolla. Esimerkkinä Rallcross, josta voi todeta, että se on rallin ja rata-autoilun yhdistelmä, jossa ajetaan ralliautoa vastaavilla autoilla. Kotimaisessa rallcrossissa luokkia on kolme, Divisioona 1, SRC ja autokrossi. Rallcrossia ajetaan sekä neli- että yksivetoisilla autoilla.

Merkittävä tekijä on radan käyttöaste. Käyttöasteella voidaan havainnollistaa toiminnan aiheuttamaa tavanomaista kuormitusta. Oleellista on tähdentää, että esitetty käyttöaste on arvio ja siinä voi satunnaisia vaihteluita. Ratojen käyttöastetta voidaan havainnollistaa taulukon 2 esimerkin mukaisesti.

Taulukko 2. Esimerkki moottoriradan käyttöasteen enimmäismääristä

Motocrossin ajopahtuma	Arkisin, käyttöaste ajoneuvoa / tunti	Lauantai, käyttöaste ajoneuvoa / tunti	Sunnuntai, käyttöaste ajoneuvoa / tunti
Omatoiminen ajoharjoittelu	1 - 10	1 - 15	1 - 10
Harjoituskilpailut, esim. joka kolmas viikko	-	25	-
Kilpailupäivät, lukumäärä kaudessa 2 kpl	-	15 - 40	15 - 40

Polttoaineiden käyttö ja säilytys

Polttoaineiden käytössä tulee lupahakemuksessa painottaa, että ajoneuvojen tankkaukset, öljynvaihto ja huoltovoitelut toteutetaan siten, että polttoaineita ja öljyjä ei pääse kulkeutumaan tai kaatumaan suoraan maahan. Käytännössä hakemuksessa voi mainita, että polttoaineisiin ja öljyihin liittyvä toiminta tapahtuu huoltomaton päällä tai erillisessä huoltorakennuksessa. Lisäksi hakemuksessa voi mainita, että tilanteissa, jossa polttoaineita ja erityisesti öljyä joutuu maahan, ilmoitetaan siitä välittömästi rata-alueen valvojalle ja välittömästi aloitetaan puhdistustoimenpiteet.

Polttoaineiden varastoinnissa pätevät samat tekijät kuin niiden käytössä. Varastoinnista voi mainita, että polttoaineet varastoidaan ehjiin ja umpinaisesti säiliöihin. Säiliöt sijoitetaan sellaiseen paikkaan, jossa ei ole suoraa kontaktia maahan. Hakemuksessa on syytä mainita, mikäli alueella ei säilytetä polttoaineita ja öljyä. Sekin pitää mainita hakemuksessa, jos radalla harjoittelevat ja kilpailevat tuovat omat polttoaineensa sekä huolehtivat ne asianmukaisesti myös pois rata-alueelta.

Polttoaineiden ja öljyn käsittelystä on hyvä tehdä radankäyttäjille kirjallinen ohje. Laaditun ohjeen voi myös liittää ympäristölupahakemukseen.

Vedenhankinta ja viemärointi

Vesien hankinnasta tulee käydä läpi alueelle tuleva ja sieltä lähtevä vesi. Alueelle tulevaan veteen kuuluu mahdollinen vesijohtovesi, muualta tuleva käyttövesi ja alueelle ulkopuolelta virtaavat vedet sekä sade- ja sulamisvedet.

Alueelta lähtevä vesi on mahdollinen viemäroitävä vesi, muutoin poiskuljetettava (umpisäiliöissä) sekä ojia tms. pitkin alueen ulkopuolelle johdettava vesi.

Alueelta ojia tms. pitkin poisjohdettavan veden kohdalla on tärkeä selvittää laskuojien kunto ja poisjohdettava veden käsittelytarve. Vesien johtamisesta on tärkeä keskustella sen maanomistajan kanssa, jonka alueella olevaan laskuojaan vesiä halutaan johtaa. Häneltä kannattaa myös pyytää suostumusta vesien johtamiseen. Vesien johtaminen saattaa vaatia vesilain mukaisen luvan.

Jos vettä käytetään esimerkiksi radan pesemiseen, vedet voi olla tarpeen käsitellä ennen laskuoihin johtamista. Käytännössä käsittely voi olla esimerkiksi viivytyksellä, jossa veden mukana oleva kiintoaineksi ehtii laskeutua ennen veden johtamista edelleen. Näin voidaan tehokkaasti estää kiintoainekuormitusta.

Jos hankealueella on paljon asfaltoitua alaa, viivytyksellä voidaan tarvita myös laskuoihin johdettavien sade- ja sulamisvesimäärien säätelyyn. Laskuoihin johdettavien vesien määrä ei saa olla suuruudeltaan sellainen, että se aiheuttaisi tulvimista tai muita ongelmia alajuoksulla.

Veden johtamiseen liittyen on tärkeä huomioida myös se, että vesiä ei saisi johtaa pohjavesialueelle.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Ympäristöriskeillä tarkoitetaan toiminnasta aiheutuvia äkillisiä ja odottamattomia onnettomuustilanteita, joilla on välittömiä vaikutuksia ympäristöön. Tällaisia tilanteita voisivat olla esimerkiksi varastohallin tulipalo, jonka seurauksena maaperään ja ilmaan pääsisi haitallisia yhdisteitä.

Ympäristölupahakemuksessa tulee kuvata mahdolliset häiriötilanteet ja onnettomuudet, joista voi aiheutua selkeä ympäristöriski. Merkittävin ympäristöriski on todennäköisesti tulipalo, joka voi aiheutua onnettomuudesta tai ilkivallasta. Lisäksi ympäristöriskiä voi aiheutua kilpa-ajoneuvojen ja ratahuoltokaluston rikkoutumisesta, jolloin ympäristöön voi päästä poltto- ja voiteluaineita sekä jarru- ja jäähdytysnesteitä.

Varsinkin kilpailutilanteissa voi tapahtua kolareita, jolloin on mahdollista että poltto ym. -nesteitä sekä öljyä voi päästä ympäristöön ja maaperään. Kilpa-ajoneuvojen polttoaine- ja öljysäiliöiden tilavuudet ovat verrattuna tavanomaiseen tieliikenneajoneuvoihin pienemmät, joten mahdollisen vuodon määrä jää paikalliseksi ja vähäiseksi. Lisäksi ajoneuvojen säiliöt ovat paremmin suojattuja, jonka ansiosta suurimmassa osassa onnettomuustilanteita poltto- ja voiteluaineet pysyvät säiliöissään.

Ympäristöriskikappaleessa on syytä kuvata tarkasti kuinka mahdollisiin ongelmatilanteisiin tullaan varautumaan. Konkreettisenä varautumiskeino voi mainita, että radalle laaditaan pelastussuunnitelma. Tyypillisesti pelastussuunnitelma vaaditaan pelastusviranomaisten toimesta, joten sitä ei tarvitse laatia erikseen ympäristölupaa varten.

Tavanomaisesta ajoneuvojen huoltotoiminnasta aiheutuvat ympäristöriskit ovat lähtökohtaisesti melko vähäiset, mikäli varikkoalueella ja huoltotoimenpiteissä noudatetaan lajiliittojen antamia määräyksiä käyttäen ns. huoltomattoa. Tällöin mahdolliset päästöt eivät pääse kulkeutumaan maaperään.

Ympäristölupahakemuksessa on syytä korostaa, että kaikissa huoltotilanteissa noudatetaan lajiliittojen antamia määräyksiä, jolloin hyvällä ennakkoinnilla voidaan ehkäistä mahdollisia onnettomuuksia ja häiriötilanteita. Hakemukseen voi tarvittaessa mainita, että hyvällä ennakkoinnilla tarkoitetaan mm. moottoriurheiluradan käyttäjien opastamista ja perehdyttämistä huoltomääräyksiin sekä ajoneuvojen kunnonvalvontaa.

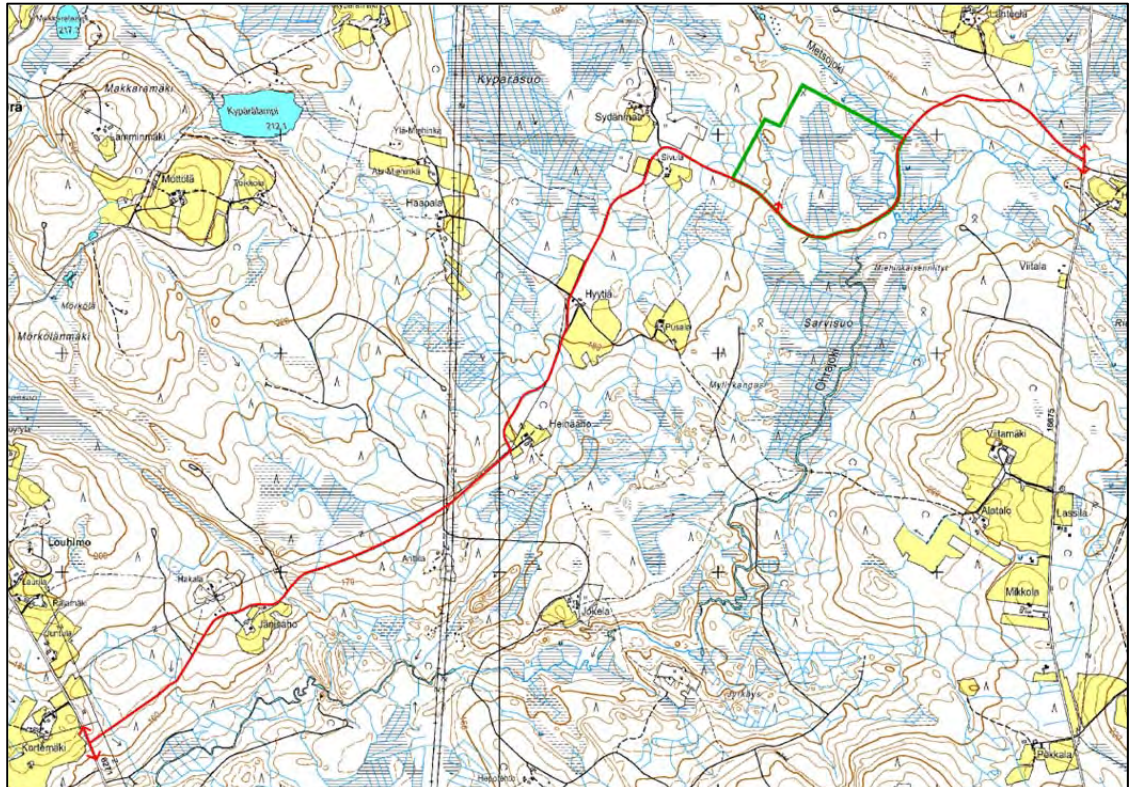
Ennakkotoimenpiteistä keskeisiä ovat ajoneuvojen rakenteet, jotka estävät öljyn ja polttoaineiden valumista maahan ja radankäyttäjien tiedottaminen rata-alueella noudatettavista turvatoimenpiteistä. Radankäyttäjille on perusteltua laatia kirjallinen ohjeistus, jossa opastetaan toiminta onnettomuus- ja kolaritilanteissa. Ohjeistuksen voi liittää ympäristölupahakemukseen.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Liikenteen ja liikennejärjestelyiden kuvaamisessa on kyse mahdollisesta liikenteen kasvusta, joka aiheutuu moottoriurheiluradan toiminnasta. Olemassa olevien ratojen kohdalla moottoriradan liikenteen vaikutukset ovat tiedossa ja mahdolliset lisäjärjestelyt kuten levikkeiden tai lisäteiden rakentaminen on vaadittavissa määrin toteutettu.

Liikenteen vaikutusten arviointi on oleellisempaa perustettaessa uutta moottoriurheilukeskusta. Ympäristölupahakemuksessa tulee mainita mahdolliset teiden lisärakentamiset. Mikäli käytetään olemassa olevia teitä, voidaan radalle johtavat liikennöintiväylät esittää esimerkiksi karttakuvan avulla, johon käytettävät tiet on merkitty (Kuva 8.).

Yleisesti voidaan todeta, että tavanomainen harjoittelutoiminta ei todennäköisesti aiheuta merkittävää kuormitusta liikennöintiin ja siten ei vaadi tarkempaa liikennejärjestelyselvitystä tai -suunnitelmaa. Merkittävämmässä osassa ovat kilpailutapahtumat, jotka saattavat aiheuttaa ruuhkautumisia ja tyypillisesti vaativat erillistä liikennejärjestelyä ja opastusta. Ympäristölupahakemuksessa voi kilpailutapahtumista todeta, että tapahtumien liikennejärjestelyt hoidetaan tapauskohtaisesti ja tarvittaessa liikennejärjestelyihin pyydetään poliisiviranomaisten näkemystä.

Kuva 8. Esimerkki liikenneyhteyksien osoittamisesta.

Osa 4. Ympäristökuormitus

Päästöjen määrä ja laatu

Moottoriurheiluratojen ympäristölupahakemuksessa kuuluu käsitellä toiminnasta aiheutuvat päästöt. Päästöjen kuvaamiselle on syytä asettaa painoarvoa, koska toimintaan liittyvät lupamääräykset ja rajoitukset ovat pääosin sidoksissa päästöjen määrään ja niiden hallintaan.

Moottoriurheiluratojen päästöt eivät ole vastaavia kuin esimerkiksi jonkin teollisuuslaitoksen, mutta molemmat toiminnot kuuluvat ympäristösuojelulain edellyttämän ympäristöluvan piiriin. Siten moottoriurheiluratojen päästöjen kuvaamisessa on painotettava, että melua lukuun ottamatta muut toiminnasta aiheutuvat päästöt ovat melko vähäiset, mutta kuitenkin mitään päästöä ei voi jättää mainitsematta tai tarpeettomasti aliarvioida.

Päästön määrää ja laatua käsittelevässä osakokonaisuudessa käsitellään toiminnasta aiheutuva ympäristöön kohdistuva kuormitus. Kokonaisuuden alkuun laaditaan lyhyt, luettelomainen kuvaus moottoriurheiluradan ympäristöpäästöistä.

Moottoriradasta aiheutuu:

- Melua, joka on yleensä merkittävin ympäristöä kuormittava tekijä.
- Pakokaasupäästöjä, jotka yleensä jäävät varsin paikallisiksi.
- Pölyämistä, joka pääasiassa rajautuu sorapohjaisien ratojen päästöksi.
- Jäteöljyjä, voiteluaineita, akkuja ym. ongelmajätteitä.

- Harmaavesi, joka käsittää talousveden käytön ja esimerkiksi ratojen katseluun ja pesemiseen käytetyn veden.
- Muita roskia, kuten käärepapereita, purkkeja ym. yhdyskuntajätettä.

Päästöt vesistöön ja viemäriin

Päästöillä vesistöön ja viemäriin tarkoitetaan toiminnasta aiheutuvia jäte- ja hulevesiä. Tyypillisesti jätevesiä syntyy ratahenkilökunnan ja lajiharrastajien käyttöön tarkoitettuista huoltorakennuksesta, ravintolasta, saunasta, yleisökäymälöistä ja autojen pesupaikasta. Ympäristölupahakemukseen voi esittää arvion kyseisistä toiminnoista aiheutuvan veden kuutiometrisen määrän vuodessa.

Hakemuksessa pitää esittää minne vedet johdetaan, eli mahdollisesti yleiseen viemäriverkostoon tai sitten erilliseen keräyskaivoon, joka tyhjenetään tarpeen mukaan. Hakemuksessa voi myös mainita, mikäli jätevesien muodostuminen painottuu kesäaikaan. Hakemuksessa tulee mainita tiedot yleisökäymälöiden kapasiteetista ja kuinka ne on mitoitettu radan normaalikäyttöön ja yleisötapahtumiin.

Mahdollisista autojen pesupaikoista on hyvä selvittää, että ovat ne esimerkiksi asfaltoitu ja kallistettu pesuvesien viemäroinnin varmistamiseksi. Rata-alueella sijaitsevat mahdolliset kaivot, öljyn- ja hiekanerotuskaivot sekä toimintatavat on hyvä mainita.

Päästöt ilmaan

Pakokaasupäästöt

Ilmaan vapautuvilla päästöillä tarkoitetaan moottoriurheiluajoneuvojen toiminnasta muodostavia päästöjä. Lähtökohtaisesti ajotoiminnasta aiheutuvien päästöjen määrä on suurimmillaan kilpailutilanteissa, jolloin radalla on useaan otteeseen useita ajoneuvoja. Ympäristölupahakemuksessa voi mainita, että tyypillisesti moottoriradat sijaitsevat tasaisella maastolla, joten pakokaasupäästöjen laimeneminen ympäristöön on hyvin nopeaa. Lisäksi pakokaasupäästölähde sijaitsee matalalla, joten päästöt eivät juuri kulkeudu kauas rata-alueelta. Siten on todennäköistä, että pakokaasuista ei aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristöön.

Ajoneuvon päästöarvioinnissa voidaan käyttää VTT:n LIPASTO/LIISA -ajoneuvojen pakokaasupäästöjen laskentajärjestelmää. Järjestelmässä esitetyt päästömäärät vastaavat sekä katu- että maantieajossa muodostuvia päästöjä ja ne on esitetty yksikössä g/km.

Moottoriurheiluradan ajotoiminta sisältää nopeita kiihdytyksiä ja jarrutuksia, joten oletettavaa, että ajoneuvojen päästöt ovat suuremmat kuin tieliikenneajossa. Siten moottoriurheiluajon päästöjä voidaan jonkin verran arvioida tieliikennettä suuremmiksi, esimerkiksi polttoaineen kulutuksen perusteella.

Ilmaan vapautuvat päästöt voidaan arvioida ja laskea ajoneuvojen ajamien kilometrien perusteella. Laskemista varten tarvittavia tietoja ovat radan pituus (km), ajettujen kierrosten lukumäärä/ajoneuvo sekä ajoneuvojen lukumäärä. Kertomalla nämä tekijät keskenään saadaan ajettujen kilometrien kokonaismäärä, jota tarvitaan kokonaispäästöjen laskentaan.

Ympäristölupahakemuksessa ilmaan vapautuvista päästöistä on järkevää kuvata suurinta kuormitustilannetta, joka tyypillisesti on kilpailutapahtumat. Arvion ja laskentatulokset voidaan esittää taulukkomuodossa.

Taulukko 3. Laskennallinen esimerkki suuren moottoriradan kilpailutapahtuman aikaisista päästöistä ilmaan.

kg/päivä	CO	HC	NO _x	PM	CH ₄	N ₂ O	SO ₂	CO ₂
Moottoripyörät (RR)	505,2	110,3	9,0	0,91	8,6	0,10	0,02	4023
Autot	68,6	5,8	12,4	0,14	0,27	0,18	0,03	6210

Taulukossa esitetyt pakokaasupäästölyhenteet on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 4. Pakokaasupäästöjen lyhenteet

Pakokaasupäästö	Lyhenne
Hiilimonoksidi, eli häkä	CO
Hiilivedyt (sisältää metaanin CH ₄)	HC
Typen oksidit	NO _x
Pienhiukkaset	PM
Metaani	CH ₄
Typpioksiduuli	N ₂ O
Rikkioksidi	SO ₂
Hiilioksidi	CO ₂

Laskettuja päästöjä voi verrata radan sijaintikunnan ilmoittamiin tieliikenteen aiheuttamiin päästöihin. Vertailun avulla moottoriradan päästöt saadaan suhteutettua selkeästi merkittävämpään päästölähteeseen.

Pölyäminen

Ajotoiminnasta aiheutuva pölyäminen on pakokaasupäästöjen lisäksi ympäristölupahakemuksessa mainittava päästö ilmaan. Pölyämistä aiheutuu lähes ainoastaan vain aktiivisen ajotoiminnan aikana, kun radalla on useita ajoneuvoja. Pölyäminen rajautuu sorapohjaisiin ratoihin, kuten motocross- ja rallicrossratoihin. Asfalttiradoilla pölyämisen määrä vastaa tavanomaisesta tieliikenteestä aiheutuvaa pölyämistä. Pölyämisen torjuntana käytetään ratojen kastelua. Kastelussa on huomioitava, että suolan käyttö on kiellettyä.

Hakemuksessa on hyvä mainita, mikäli hankealueelle johtavat tiet aiheuttavat pölyntymistä. Tarvittaessa näiden pölyntorjuntaan voi käyttää kastelua.

Pölyäminen ei ole kovin merkittävä ympäristörasite, koska pölypäästö jää hyvin paikalliseksi ja suurimmillaan aiheutuu kilpailutapahtumien aikaisesta ajamisesta. Kilpailutapahtumien yhteydessä ratoja tyypillisesti kastellaan, jotta kilpailutapahtuma voidaan viedä läpi turvallisesti. Tavanomaisen harjoitteluajon seurauksena pölyäminen on vähäistä.

Mikäli kyseessä on sorapohjainen rata, ympäristölupahakemuksessa voi todeta pölyämisen olevan vähäinen ympäristöpäästö, jota kontrolloidaan ratojen kastelulla. Lisäksi voidaan mainita, että pölyämistä kontrolloidaan rataturvallisuuden vuoksi. As-

falttiratojen kohdalla riittää maininta, että ajotoiminnasta ei aiheudu pölyyntymistä, kun rata pidetään puhtaana.

Päästöt maaperään, pohjaveteen ja niiden estäminen

Tyypillisesti moottoriurheilutoiminnasta ei aiheudu muita päästöjä maaperään kuin ratojen pinnasta hulevesien irrottamat epäpuhtaudet. Tyypillisesti hulevedet imeytyvät rata-alueella suoraan maaperään, varsinkin sorapohjaisten ratojen kohdalla. Hakemuksessa tulee ilmaista, mikäli rata-alueelle sijoitetaan kaivoja, joihin hulevedet kerätään. Hakemustekstissä voi mainita, että tiedossa ei ole tilanteita, joissa moottoriurheilutoiminta olisi aiheuttanut vaaraa pohjavedelle. Tiedossa ei myöskään ole tapauksia, joissa pohjaveden laatu olisi muuttunut moottoriurheilutoiminnan johdosta.

Hakemuksessa voi todeta, että toiminnasta aiheutuu päästöjä maaperään ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa. Tässä osassa tulee korostaa, että poikkeustilanteisiin varautuminen on kuvattu osassa, jossa on lueteltu ympäristöriskit, mahdolliset onnettomuudet ja häiriötilanteet sekä niihin varautuminen.

Melupäästöt

Merkittävin moottoriurheiluratojen aiheuttama ympäristöpäästö on melu. Moottoriurheiluratojen ympäristöluvista melu on selkeästi eniten toimintaan vaikuttava ja rajaa-va tekijä. Tyypillisesti melun kuvaamiseen vaaditaan erillinen meluselvitys, jonka sisältö ja oleellimmat havainnot referoidaan ympäristölupahakemukseen. Meluselvityksen sisältöä käsitellään erillisessä ohjeistusosiossa.

Ympäristölupahakemusta laatiessa tulee olla tietoinen, että moottoriurheiluradoille annetuissa ympäristöluvista on tyypillisesti sisällytetty ehtoja tietyn desibelirajan tai rajojen noudattamisesta. Lähtökohtaisesti desibeliraja on annettu siten, että moottoriurheiluradan toiminnasta ei saa aiheutua asetettua rajaa suurempaa melutasoa radan lähiympäristössä sijaitsevien talojen piholla ja virkistysalueilla.

Moottoriurheilusta aiheutuvan melun arvioimiseen ei Suomessa ole annettu ohjearvoja. Kyseinen tilanne on johtanut siihen, että moottoriurheilusta aiheutuvan melun arvioimisessa ja tulkinnassa käytetään ohjearvoja, joita ei ole lähtökohtaisesti tarkoitettu kyseisen melun arvioimiseen tai niitä ei ole muissa yhteyksissä käytetty Suomessa. Tyypillisesti ympäristöluvista on annettu melun raja-arvoiksi $L_{Aeq\ klo\ 7-22}$ 55 dB ja L_{Amax} 60 dB. Varsinkin enimmäismelutason L_{Amax} noudattaminen voi olla haasteellista, jos lähtökohtana on, ettei kyseinen taso saa ylittyä missään tilanteessa ja melulle altistuvat kohteet sijaitsevat lähellä moottoriurheiluradan aluetta.

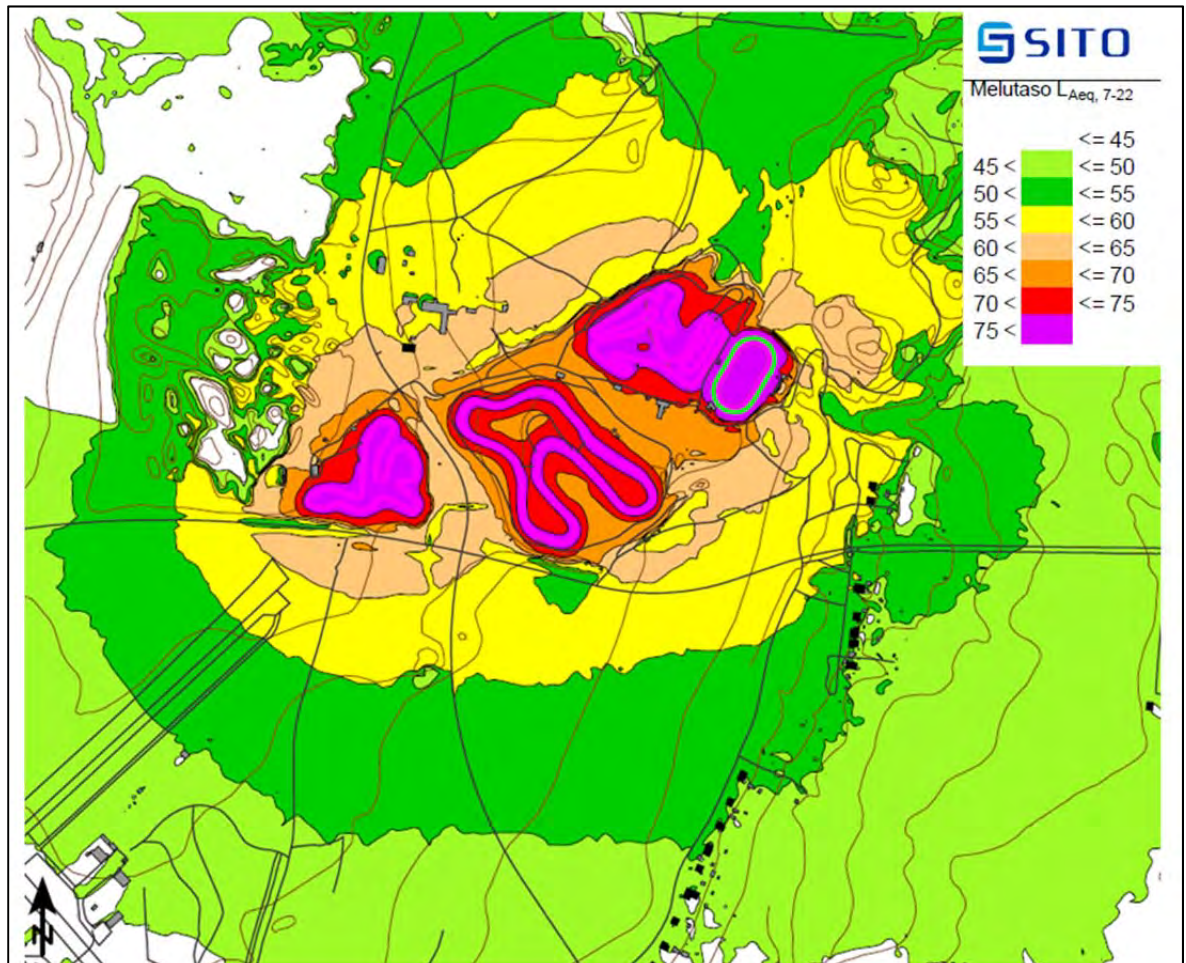
Melun leviämiseen vaikuttavat maastonmuodot, rakennukset ym. esteet. Melutasoon merkittäviä vaikuttavia tekijöitä ovat ajoneuvojen tyyppi ja lukumäärä sekä ajotoiminnan ajallinen kesto. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksesta saadaan mitattua tai laskennallisesti mallinnettua melutaso tietystä tarkastelupisteessä. Mittaustuloksen perusteella voidaan arvioida toiminnasta aiheutuvaa melukuormitusta ympäristöön. Merkittävä tekijä on kuinka altistuja kokee ajotoiminnasta aiheutuvan melun. On mahdollista, että altistuja kokee melun häiritseväksi vaikka mittauksin ja mallinuksin voidaan osoittaa, että tietyt melutasot eivät ylitä tietyllä alueella.

Ympäristölupahakemuksessa tyypillisesti referoidaan tehty meluselvitys ja esitetään selvityksen tulokset ja johtopäätökset. Hakemustekstissä on hyvä mainita lähimpien melulle herkkien kohteiden mitatut tai laskennalliset melutasot tyypillisen ratatoiminnan sekä kilpailutapahtuman aikana. Tuloksia voi havainnollistaa esittämällä ne taulukossa.

Taulukko 5. Esimerkki meluselvityksen tuloksista

Melulle altistuva kohde	Melutaso ($L_{Aeq, 07-22}$) harjoitus-tilanne	Melutaso ($L_{Aeq, 07-22}$) kilpailu-tilanne
Asuintalot 500 m radasta kaakkoon	54 - 55 dB	56 - 58 dB
Kyläkoulu 750 m radasta itään	52 - 54 dB	54 - 55 dB
Lomamökki 1000 m radasta itään	43 - 44 dB	45 - 46 dB

Taulukon lisäksi meluselvityksestä voi liittää hakemusosaan oleelliset melukuvat. Kuvassa 9 on esitetty esimerkki laskennallisesti mallinnetusta melunleviämisestä.

Kuva 9. Esimerkki melunleviämiskartasta.

Melupäästöjen kuvaamisen yhteydessä tulee mainita, mikäli alueella on muita melua aiheuttavia toimintoja moottoriurheilun lisäksi. Muu meluava toiminta voi sisältää esimerkiksi radalle tapahtuvan saapumisen tieliikenneajoneuvoilla, mutta kokonaisuu- den kannalta liikenteen merkitys melutasoon marginaalinen.

Tärinä

Tärinä ei ole moottoriurheilussa tekijä, jonka merkitystä ja vaikutuksia tulisi tarkemmin yksilöidä ympäristölupahakemuksessa. Yleisesti voidaan todeta, että kumipyörälli-
kenne aiheuttaa harvoin tärinäongelmaa. Moottoriurheiluradat sijaitsevat yleensä riit-
tävän etäällä lähimmistä tärinälle altistuvista kohteista, joten mahdollisen toiminnan
aiheuttaman tärinän vaikutuksia ei käytännössä voi havaita.

Päästöjen vähentämistä koskevat toimet

Päästöjen vähentäminen on paljon sidoksissa onnettomuuksien ja riskien hallintaan,
koska ympäristöä pilaavat päästöt voivat aiheutua esimerkiksi kolaritilanteissa. Lisäk-
si päästöjen vähentäminen kulminoituu tyypillisesti meluhaittojen rajoittamiseen. Mi-
käli melun todetaan aiheuttavan merkittäviä melutasoja lähiympäristöön, voi hake-
muksen esittää melutorjuntakeinon esimerkiksi meluvallien rakentamista. Huomioita-
vaa on, että ympäristölupapäätöksen ehdoissa voi olla vaatimus meluntorjunnan ra-
kentamisesta vaikka sitä ei erikseen esittäisi hakemuksessa.

Ympäristölupahakemuksessa voi päästöjen vähentämisen kohdalla viitata ympäristö-
riskejä ja häiriötilanteita sekä melua käsitteleviin osioihin.

Syntyvät jätteet, niiden ominaisuudet ja määrät

Syntyvistä jätteistä luetellaan radan käytöstä ja mahdollisesti toimintaan liittyvien
kahviloiden tai ravintoloiden toiminnasta aiheutuvat jätteet. Hakemuksessa voi esittää
arvioin vuodessa syntyvien jätteiden määrästä, jonka voi käytännössä ilmoittaa pai-
noyksikköinä (kg, t). Mikäli toiminta painottuu kesäaikaan, voidaan hakemuksessa il-
moittaa, että pääosa jätteistä syntyy sesongin aikana. Lisäksi voi mainita, että kilpai-
lutapahtumien yhteydessä syntyvien jätteiden määrä on huomattava tavanomaiseen
toimintaan verrattuna. Hakemuksessa on hyvä mainita, että kilpailutapahtumien jäl-
keen rata-alue ja lähimaasto puhdistetaan välittömästi tapahtumista peräisin olevista
roskista.

Oleellista hakemuksessa on tuoda esille, että jätteiden keräämiseen on varattu riittä-
vä määrä jäteastioita joiden tyhjentämisestä huolehditaan asianmukaisesti ja tarpeen
mukaan. Lisäksi voi mainita, jos tyhjennyksen suorittaa paikallinen jätehuolto-yhtiö.

Tavanomaisten jätteiden lisäksi tulee hakemuksessa mainita ja arvioida ongelmajät-
teiden laatu ja määrä. Yleisemmät moottoriurheilutoiminnan ongelmajätteet ovat:

- hydraulioöljy- ja jarrunestejätteet
- moottori-, vaihteisto- ja voiteluöljyjätteet
- öljynerottimien jätteet
- paristot ja akut.

Hakemuksessa tulee mainita minne ongelmajätteet kerätään ja miten varmistetaan,
että ne eivät pääse kulkeutumaan tai huuhtoutumaan maaperään. Myös ongelmajät-
teistä voi todeta, että ongelmajättesäilöt tyhjenetään tarpeen mukaan ja jätteet toimi-
tetaan hyväksytylle ongelmajätteiden vastaanottajalle. Vastaanottoaika tai kuljetus-
liike voidaan mainita hakemuksessa.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

BAT (Best Available Techniques) tarkoittaa parasta käyttökelpoista tekniikka ja se on määritelty ympäristönsuojelulaissa. BEP (Best Environmental Practice) tarkoittaa eri toimintoja, kuten tehokkaita työmenetelmiä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista. BATin soveltamisen taustalla on ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annettu ns. IPPC-direktiivi (2008/1/EY). Ympäristönsuojelulaissa todetaan, että toiminnanharjoittajan on ympäristölupahakemuksessaan esitettävä oma arvionsa parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta omassa toiminnassaan.

Moottorirata ei ole IPPC-direktiivin (96/61/EY) liitteen 1 mukainen laitos, joten moottoriradoille ei ole BAT -vertailuasiakirjaa. Kuitenkin ympäristölupahakemuksessa on syytä todeta, että moottoriurheiluradan toiminnassa pyritään soveltamaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) ja ympäristön kannalta parhaita käytäntöjä. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee olla tietoinen päästöistään ja niiden vaikutuksista ja myös siitä kuinka niihin voidaan vaikuttaa.

Esimerkkeinä BATin ja BEPin soveltamisesta voi mainita esimerkiksi huolto- ja sosiaalitalojen jätevesien johtaminen viemäriin, pienehköt sisätiloissa tai asianmukaisessa varikkopisteessä tehtävät huoltotoimenpiteet. Lisäksi ympäristölupahakemuksessa voi mainita, että radat rakennetaan lajiliittojen edellyttämien kriteereiden mukaisesti sekä ajoneuvot täyttävät lajeilta vaadittavat melurajat, joita valvotaan melumittauksin.

Osa 5. Vaikutukset ympäristöön

Arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön

Toiminnan vaikutusarvioinnissa tehdään yhteenveto edellä mainituista päästöistä ja niiden vaikutuksista. Hakemuksessa tulee esittää kokonaisvaltaisesti ympäristövaikutukset ilmaan, veteen, maaperään sekä melun ja tärinän vaikutukset. Vaikutukset voi jakaa omiksi kappaleiksi tai kirjoittaa yhtenä kokonaisuutena. Tässä ohjeistuksessa eri tekijöiden vaikutukset on jaettu omiksi kappaleiksi.

Vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen

Moottoriurheiluradan merkittävin ympäristöä kuormittava tekijä on melu, jolla on suurin vaikutus yleiseen viihtyvyyteen ja ihmisten terveyteen. Siten ympäristölupahakemuksessa voi todeta, että melun vaikutuksien yhteydessä käsitellään myös vaikutukset yleiseen viihtyvyyteen ja terveyteen.

Uuden radan rakentamisessa on tiedostettava, että rakentamisella voi olla maisemallisia vaikutuksia. Tämä voi alentaa alueen viihtyvyyttä, mikäli alueella sijaitsee ennestään esim. retkeilyreittejä. Moottoriurheiluradan muut toiminnot eivät ole laajuudeltaan sellaisia, että niillä olisi akuutteja vaikutuksia viihtyvyyteen tai terveyteen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin sekä rakennettuun ympäristöön

Moottoriurheiluradan vaikutukset luontoon ovat suurimmat, kun rakennetaan uutta rataa. Tällöin ympäristöön kohdistuu rakennustoimenpiteitä, jotka voivat käsittää työkooneilla tehtävää kaivamista, ojitusta ym. luontoa pirstovaa toimintaa. Varsinaisen moottoriurheilutoiminnan vaikutukset luontoon ovat vähäiset. Eläinten suhtautumista meluun on vaikea arvioida, mutta yleisesti voidaan todeta, että luonnonvaraiset eläimet tyypilliset tottuivat ympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Vaikutusarviointi on sidoksissa tehtyyn luontoselvitykseen. Selvityksessä tulee olla havainnot mahdollisista arvokkaista elinympäristöistä ja harvinaisista lajeista. Lisäksi selvityksessä tulee olla arvio rakentaminen ja toiminnan vaikutuksista luontoon.

Vaikutukset vesistöön ja sen käyttöön

Moottoriurheiluradan vaikutukset vesistöihin ovat käytännössä hyvin vähäiset. Tavallisesti moottoriurheilutoiminta ei sisällä sellaisia toimintoja, jotka aiheuttaisivat merkittäviä vaikutuksia vesistöihin ja niiden laatuun. Ratojen katselusta aiheutuvat vesipäästöt jäävät paikallisiksi ja kasteluvesi ei sisällä vesistöjä kuormittavia tekijöitä.

Ilmaan joutuvien päästöjen vaikutukset

Moottoriurheiluradan toiminnasta ei aiheudu ajoneuvojen pakokaasupäästöjen ohella muita päästöjä ilmaan. Päästökorkeus on matalalla, joten pakokaasupäästöt rajoittuvat pääasiallisesti moottoriurheilukeskuksen alueelle.

Moottoriurheiluradan vaikutukset ilman laatuun ovat hyvin paikallisia ja ilman päästöillä ei ole laajoja vaikutuksia ympäristöön. Pakokaasupäästöjen lähde sijaitsee lähellä maanpintaa ja päästöt pääsevät tyypillisesti laimenemaan hyvin nopeasti.

Vaikutukset maaperään ja pohjaveteen

Moottoriurheilun toiminnasta ei aiheudu yleensä aiheudu muita päästöjä maaperään kuin hulevesien ratojen pinnasta mahdollisesti irrottamat epäpuhtaudet. Hakemuksessa voi todeta esimerkiksi, että rata-alueelta peräisin olevien hulevesien sisältämät epäpuhtaudet eivät poikkea normaaleista maanteiden hulevesien epäpuhtauksista. Moottoriurheilutoiminnasta aiheutuu päästöjä maaperään ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa. Siten on korostettava, että tilanteet pyritään ehkäisemään ennakoon valvonnalla ja riskien hallinnalla.

Melun vaikutukset

Melulla tiedetään olevan haitallisia terveysvaikutuksia ja aiheuttavan mm. verenpaineen nousua. Moottoriurheilumelulle arvioidaan altistuvan noin 1500 - 2000 ihmistä, joka on vähäinen määrä, kun verrataan tieliikenteelle altistuvien määrään. Tieliikenteen aiheuttamalle melulle arvioidaan altistuvan noin miljoona ihmistä, eli 20 % koko Suomen väestöstä. Silti moottoriurheilumelulla voi olla laadullisia ominaisuuksia, jotka tekevät siitä tavanomaista tieliikennemelua häiritsevämpää.

Vaikutusarviointi on sidoksissa tehtyyn meluselvitykseen. Selvityksessä tulee olla mainittuna havainnot lähiympäristön melutasoista. Moottoriurheilun toiminnasta aiheutuvat melutasot on esitetty aiemmassa kappaleessa, joten ei ole välttämätöntä toistaa vaikutuskappaleessa. Sen sijaan melun vaikutuksista tulee todeta, mikäli selvitetty melutasot voimakkuudeltaan ympäristöä pilaavia. Esimerkiksi mikäli kilpailutilanteessa melutasot ylittävät 55 dB, voi todeta, että ajoittain toiminnasta aiheutuu sellaista melua, jolla voi olla viihtyvyshaittaa, mutta melutapahtuman lyhyen keston vuoksi se ei aiheuta altistujille terveydellistä haittaa. Lisäksi on hyvä mainita, että hiljaisempinakin ajankohtina voi toiminnasta aiheutua sellaista melua, joka on erotettavissa ympäristön muusta taustamelusta ja tämä voidaan kokea viihtyvyshaittana.

Osa 6. Tarkkailu ja raportointi

Toiminnan ja vaikutusten tarkkailu ja raportointi

Moottoriurheiluradan käyttötarkkailussa voidaan yksilöidä menetelmät, joilla radan varsinaista käyttöä valvotaan. Käytännössä tarkkailu voi olla esimerkiksi radan käyt-

täijistä ylläpidettävä ratapäiväkirja. Mikäli rataa saa käyttää vain tietyt henkilöt kuten vain seuran jäsenet, voidaan tämä mainita yhtenä käyttötarkkailumetodina. Hakemuksessa on hyvä mainita, että ratapäiväkirjan perusteella voidaan laatia yhteenveto tietyn ajanjakson käyttöasteesta sekä tarvittaessa takautuvasti arvioida eri tapahtumien vaikutuksia esimerkiksi melun leviämiseen.

Vaikutustarkkailu

Esitetään ilmanlaadun, vesistövaikutuksien ja melutilanteen tarkkailu. Menetelmät, mittaukset, laitteet jne.

Vaikutustarkkailu voi käsittää ilmanlaadun, vesistövaikutusten tai melutilanteen tarkkailua. Moottoriurheiluratojen kohdalla tavanomaisin päästötarkkailu on melutilanteen tarkkailu. Melutarkkailu voi pitää sisällään esimerkiksi yksittäisiä mittauksia, joiden tulokset raportoidaan valvontaviranomaiselle. Ympäristölupahakemuksessa voi mainita melutarkkailussa käytettävät mittalaitteistot.

Vaikutustarkkailu on kuitenkin tapauskohtaista ja tarvittavasta tarkkailusta ja sen laajuudesta on tärkeää neuvotella lupaviranomaisen kanssa. Lupaviranomainen voi määrätä tarkkailua suoritettavaksi vaikka sitä ei olisi esitetty.

Osa 7. Hakemukseen liitettävät tiedot

Lupahakemukseen liitetään yleensä erilaisia selvityksiä ja karttoja. Lupaviranomainen voi vaatia edellä mainittujen tietojen lisäksi muita tietoja ja asiakirjoja. Ympäristölupahakemukseen tyypillisesti kuuluvaa liiteaineistoa ovat:

- Ajantasainen ja mittakaavaltaan riittävä kartta toiminnan sijainnista.
- Vaikutusten arvioinniksi esitetään olennaiset kohteet ja asianosaisten kiinteistöt.
- Asemapiirros, josta ilmenee rakenteiden ja ympäristön kannalta tärkeimpien toimintojen sijainnit.
- Meluselvitys, josta selviää toiminnan aiheuttamat melutasot ympäristöön.
- Hanketta varten tehty luontoselvitys tai kooste aiemmin tehdyistä selvityksistä.

Hyödyllisiä linkkejä ympäristölupahakemuksen laadintaan

OIVA - Ympäristö- ja paikkatietopalvelu: www.ymparisto.fi/oiva

Paikkatietoikkuna - paikkatietopalvelu: www.paikkatietoikkuna.fi

Maanmittauslaitos: www.maanmittauslaitos.fi

Geologian tutkimuskeskus: www.gtk.fi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: www.ely-keskus.fi

Aluehallintovirasto: www.avi.fi

Ympäristöministeriö: www.ymparisto.fi

Suomen ympäristökeskus: www.ymparisto.fi/syke

Oikeusministeriön oikeudellisen aineiston internet-palvelu: www.finlex.fi

Lähteet

Ympäristönsuojelulaki 4.2.2000/86

Ympäristönsuojeluasetus 18.2.2000/169

Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132

Vesilaki 27.5.2011/587

Ympäristölupahakemuksen laatiminen, päivitetty 2.5.2012, Ympäristöministeriö, www.ymparisto.fi

Eräiden moottoriurheiluratojen ympäristölupahakemuksia

Eräiden moottoriurheiluratojen ympäristölupapäätöksiä

Eräiden moottoriurheiluratojen meluselvityksiä

Ampumaratojen ympäristölupa - Opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille, AMPY-työryhmä, Suomen Ympäristö 23/2012

Meluntorjunta moottoriurheiluratojen ympäristöluvuissa - Esiselvitys, Juha Korhonen, Ympäristöministeriön raportteja 28/2008

Ympäristöministeriö: Ympäristömelun mittaaminen, ohje 1/1995.

Liitteet

1. Malli lupahakemuksen kirjeosasta
2. Hankealue ja kiinteistörajat
3. Hankealue ja lähialueet yli 2 km säteellä
4. Hankealue ja lähialueet 2 km säteellä
5. Hankealue ja lähialueella sijaitsevat kiinteistöt
6. Tielinjaukset hankealueelle
7. Ohjeistus meluselvityksen sisältöön

Ympäristölupahakemuksen tarkistuslista

Tämän osion tarkoituksena on toimia ympäristöluvan hakijan tarkistuslistana. Listaan on kerätty oleellisia kohtia jäljempänä olevasta ohjeistuksesta, joiden avulla saa peruskäsityksen ympäristöluvan sisällöstä. Tarkistuslistassa olevat asiat ja käsitteet on avattu varsinaisessa ohjeistuksessa.

Yleistä ympäristöluvan hakemisesta

- Lähtökohtaisesti ulkona sijaitseva moottoriurheilurata on toimintaa, jolle vaaditaan ympäristönsuojelulain ja -asetuksen mukainen ympäristölupa.
- Ympäristölupahakemus on tehtävä kirjallisena.
- Toiminnanharjoittajalla on oikeus pyytää neuvottelua ennen lupahakemuksen jättämistä.
- Lupakäsittelijänä toimii pääsääntöisesti sen kunnan ympäristöviranomaisen, jonka alueelle rata aiotaan sijoittaa.
 - Jos rata sijaitsee useamman kunnan alueella tai radan vaikutukset ulottuvat useamman kunnan alueelle, käsittelijänä on aluehallintovirasto.
- Muilla viranomaisilla ja asianosaisilla on mahdollisuus esittää hakemuksesta muistutuksia ja mielipiteitä, ennen hakemuksen siirtymistä lupaharkintaan.
- Mikäli ympäristölupahakemus on riittävä lupaharkintaa seuraava päätös, johon viranomaisen tyypillisesti sisällyttää määräyksiä ympäristöä kuorimittavien haittojen vähentämiseksi.
- Asianosaiset ja hakija itse voivat valittaa päätöksestä hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, josta annetaan lopullinen lainvoimainen päätös.
 - Mikäli ympäristölupapäätöksestä ei valiteta annetun valitusajan puitteissa, tulee päätöksestä lainvoimainen.
- Ympäristöluvan hakemisesta voi aiheutua kustannuksia, jotka voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:
 - lupakäsittelykustannukset
 - lupahakemusta täydentävät selvitykset
 - lupapäätöksessä edellytetyt toimenpiteet.

Ympäristölupahakemuksen sisältö

Osa 1. Luvan hakijan ja moottoriurheiluradan tiedot

Ympäristölupahakemukseen tulee laatia lyhyt kuvaus toiminnasta:

- olemassa oleva toiminta
- kokonaan uusi toiminta

- olemassa olevan toiminnan muuttaminen.

Ympäristölupahakemuksessa tulee esittää hakijan käsitys, minkä ympäristönsuojelulain ja ympäristönsuojeluasetuksen pykälien perusteella toiminta tarvitsee luvan.

Hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan yhteystiedot, eli käytännössä luvan hakijan nimi ja hakijan yhteystiedot sekä mahdollinen Y-tunnus. Lisäksi tulee esittää moottoriurheiluradan yhteystiedot, eli radan nimi ja sijaintipaikka, jolla tarkoitetaan sijaintikuntaa, kylää osoitetta ja sijaintikiinteistön/kiinteistöjen kiinteistötunnuksia.

Luvan hakijan tulee esittää hankkeeseen olennaisesti liittyvät luvat, päätökset ja sopimukset sekä mahdollisesti viranomaiskäsittelyssä olevat luvat.

- Huom. Lupahakemus ja kaikki siihen liitettävät tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia eli ne tulevat kaikkien nähtäville.

Osa 2. Hankealue ja sen ympäristö

Ympäristölupahakemuksessa tulee esittää kattavat tiedot hankealueesta. Hankealueella tarkoitetaan aluetta, jolle toiminta sijoittuu ja joka on hakijan hallinnassa. Hakemuksessa on esitettävä vähintään seuraavat tiedot:

- hankealueella mahdollisesti sijaitsevista muista toiminnoista
- hankkeen sijaintipaikka
- alueen kallio- ja maaperä sekä selvitys sen laadusta
- luonnonympäristön kuvaus
- vesistö ja pohjavesi sekä niiden tilan kuvaus
- yleiskuvaus ilmanlaadusta sekä melu- ja värinätilanteesta
- lähiympäristön liikenne.

Moottoriurheiluradan ympäristölupahakemuksessa tulee esittää tiedot kaavoitus- ja maankäyttötilanteesta sekä hankealueen rajanaapurit ja muut mahdolliset asianosaiset.

OSA 3. Moottoriurheiluradan toiminta

Moottoriurheiluradan toiminnan yksityiskohtainen kuvaaminen edesauttaa hahmottamaan toiminnan laajuuden ja sen myötä ympäristöön kohdistuvan kuormituksen.

Moottoriurheiluradan toiminnasta on esitettävä vähintään seuraavat tiedot:

- toiminnan ajankohta ja radan rakentaminen
- radat ja niiden ominaisuudet
- harjoitettavat moottoriurheilulajit
- toiminta-aika ja käyttöaste
- ajoharjoittelutoiminta

- kilpailutapahtumat ja niiden lukumäärä
- toiminnot muilla alueilla, varikko, mahdolliset tukitoiminnot
- polttoaineiden käyttö ja varastointi
- vedenhankinta ja viemärointi
- liikenne ja liikennejärjestelyt.

Ympäristölupahakemuksessa on huolellisesti kuvattava toiminnan ympäristöriskit, onnettomuudet ja häiriötilanteet.

OSA 4. Ympäristökuormitus

Moottoriurheiluratojen ympäristölupahakemuksessa tulee käsitellä toiminnasta aiheutuvat päästöt. Päästöjen kuvaamiselle on syytä asettaa painoarvoa, koska toimintaan liittyvät lupamääräykset ja rajoitukset ovat pääosin sidoksissa päästöjen määrään, laajuuteen ja hallintaan. Lisäksi hakemuksessa tulee esittää toimet päästöjen vähentämiseksi.

- Tyypillisesti moottoriradasta aiheutuu:
 - Melua, joka on yleensä merkittävin ympäristöä kuormittava tekijä.
 - Pakokaasupäästöjä.
 - Pölyämistä, joka pääasiassa rajautuu sorapohjaisien ratojen päästöksi.
 - Jäteöljyjä, voiteluaineita, akkuja ym. ongelmajätteitä.
 - Alueella käytettävä vesi, joka käsittää talousveden käytön ja esimerkiksi ratojen katseluun ja pesemiseen käytetyn veden.
 - Muita roskia, kuten käärepapereita, purkkeja ym. yhdyskuntajätettä.

OSA 5. Vaikutukset ympäristöön

Moottoriurheiluradan toiminnasta on esitettävä arvio toiminnan eri vaikutuksista ympäristöön. Toiminnan vaikutusarvioinnissa tehdään yhteenveto hakemuksessa mainituista päästöistä ja niiden vaikutuksista.

OSA 6. Tarkkailu ja raportointi

Lupahakemuksessa esitetään toiminnan ja vaikutusten tarkkailu sekä raportointi. Käytännössä moottoriurheiluradan käyttötarkkailussa yksilöidään toimenpiteet ja menetelmät, joilla radan varsinaista toimintaa valvotaan.

OSA 7. Hakemukseen liitettävät tiedot

Lupahakemuksen liitteenä esitetään:

- ajantasainen ja mittakaavaltaan riittävä kartta hankealueen ja toiminnan sijainnista
- vaikutusten arvioinnin kannalta olennaiset kohteet ja kiinteistöt
- tehdyt erillisselvitykset, jotka täydentävät ympäristölupahakemusta.

LIITE 1.

Kaupungin/Aluehallintoviraston ympäristönsuojeluviranomainen
Postiosoite
Postinumero Kaupunki

Ympäristölupahakemus

Yhdistys/seura/kerho hakee ympäristölupaa (tähän nimi) moottoriurheilukeskukselle.

Suunniteltu toiminta vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n ja ympäristösuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n kohdan 12 d (ulkona sijaitseva moottoriurheilurata) perusteella.

Hakemuksen käsittelyä varten tarvittavat tiedon on esitetty liitteessä 1.

Hakija katsoo, että tehtyjen selvityksen (melu, luonto, yms.) ja olemassa olevien tietojen perusteella hanke täyttää ympäristönsuojelulaissa (86/2000) olevat luvan myöntämislle asetetut edellytykset.

Seuraavaa kohta harkinnan ja tilanteen mukaan:

Yhdistys/seura/kerho hakee ympäristönsuojelulain (86/2000) 101 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Lupaa haetaan valmistelevien töiden, kuten alueen raivauksen ja tasoituksen tekemiseen.

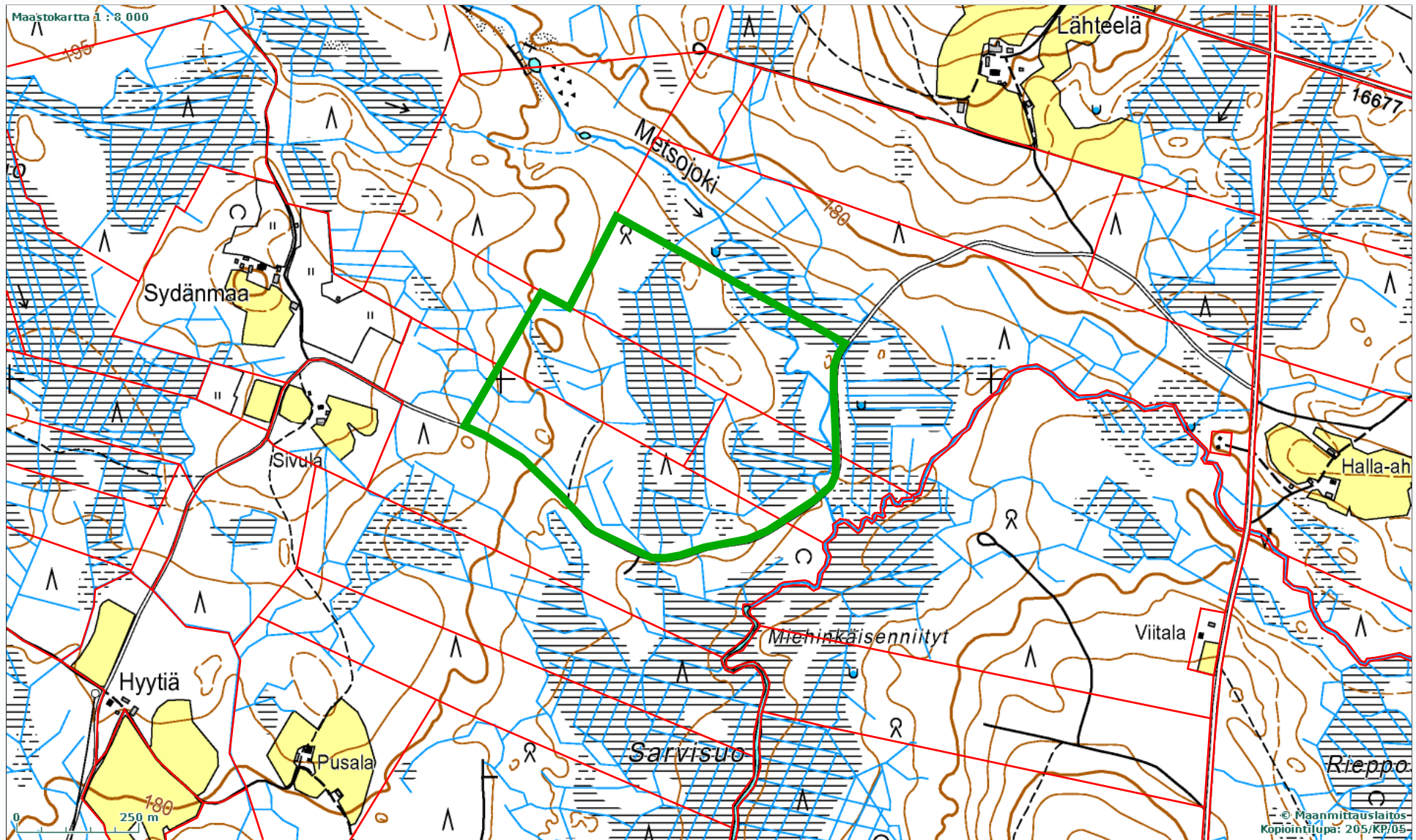
Hakija katsoo, että luvan myöntäminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, koska alue on mahdollista ennallistaa, mikäli lupapäätös kumotaan. Vakuuden suuruudeksi hakija esittää X €. Hakija katsoo vakuuden olevan riittävä ottaen huomioon ennallistamiseen tarvittavien toimien vähäisyyden. Käytännössä alueen ennallistaminen vaatii ainoastaan metsän istutuksen.

Paikka X.X.XXXX

Yhteyshenkilö
puh.
sähköposti

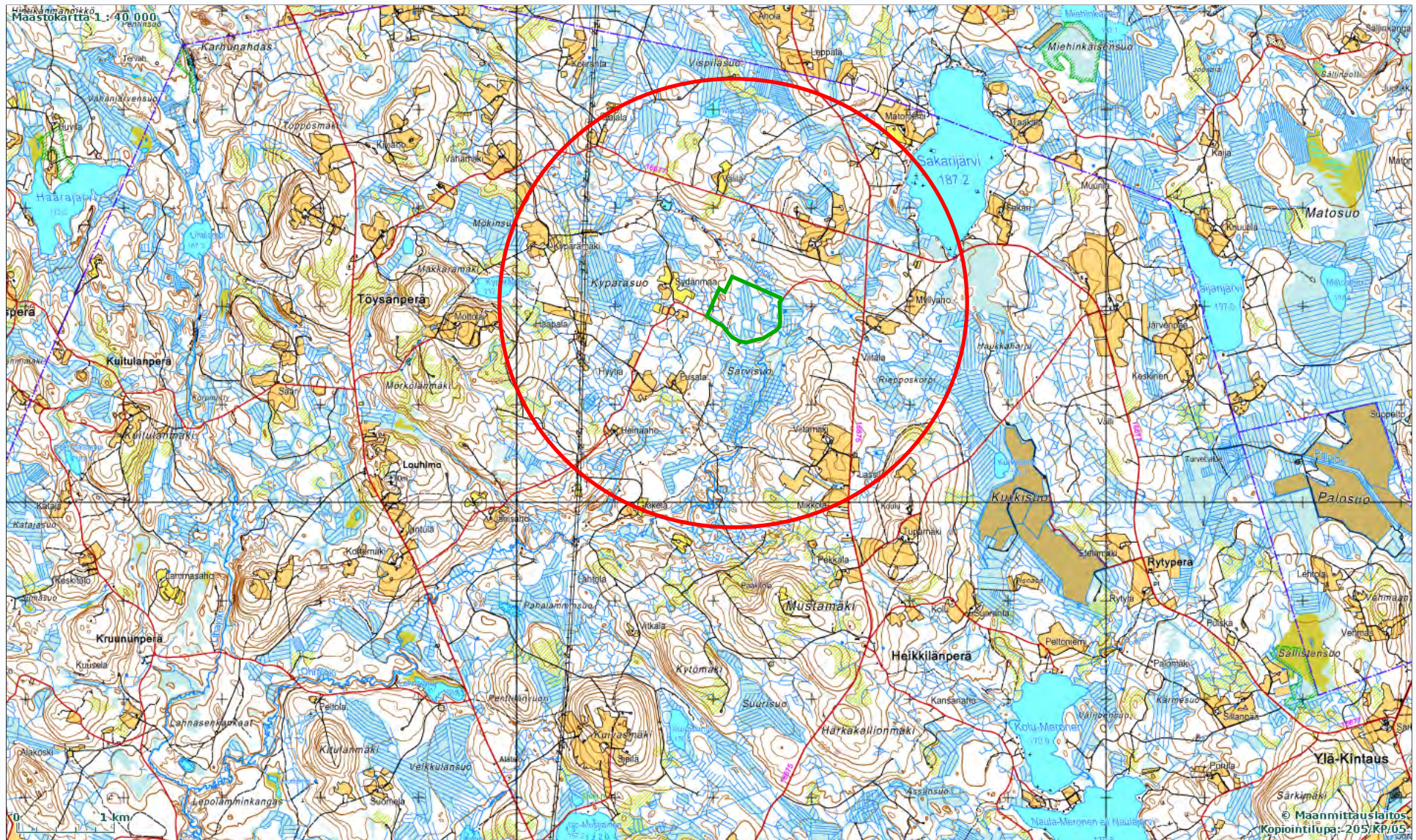
Yhdistys/seura/kerho
Katuosoite
Postinumero ja kaupunki

Liite 1.

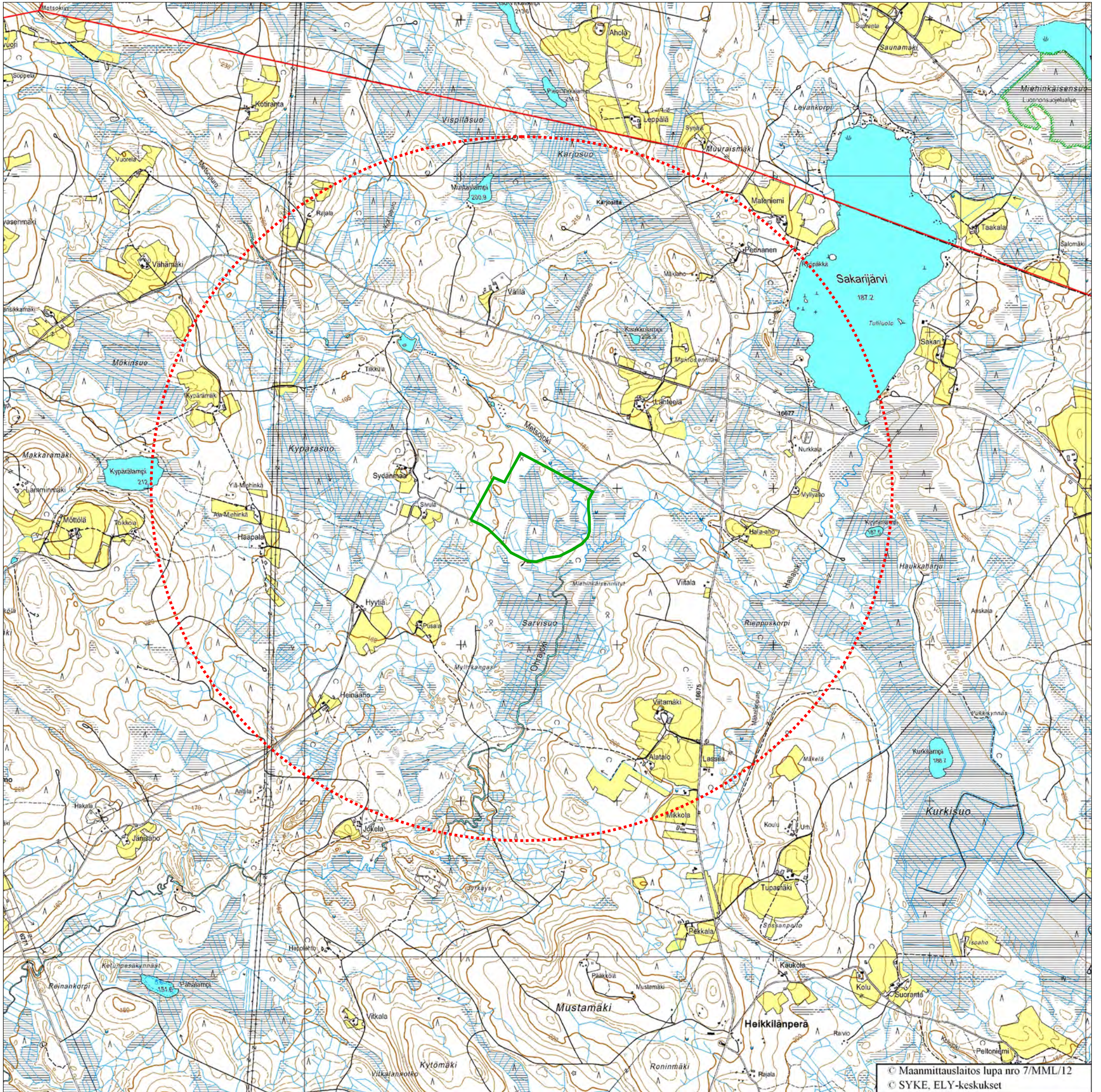

Tulosten keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 6919909 E: 406425
Tuloste ei ole mittatarkka.

© Maanmittauslaitos
Kopiointilupa: 205/KP/05

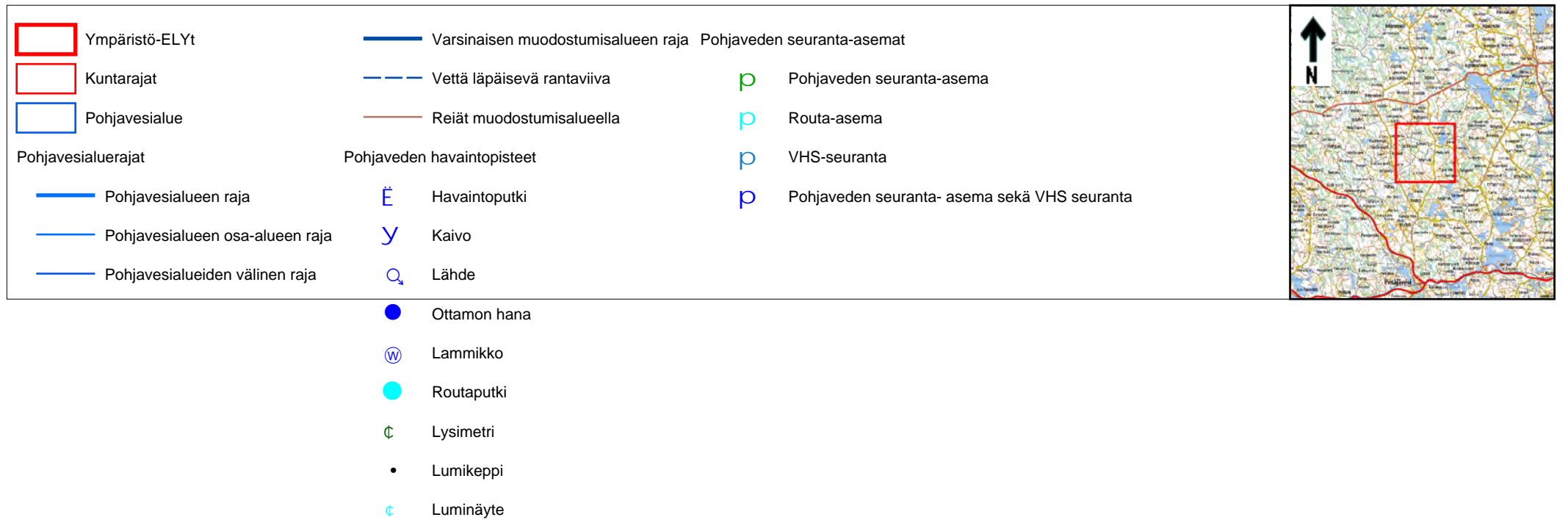
Tulosten keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 6918807 E: 405963
 Tuloste ei ole mittatarkka.

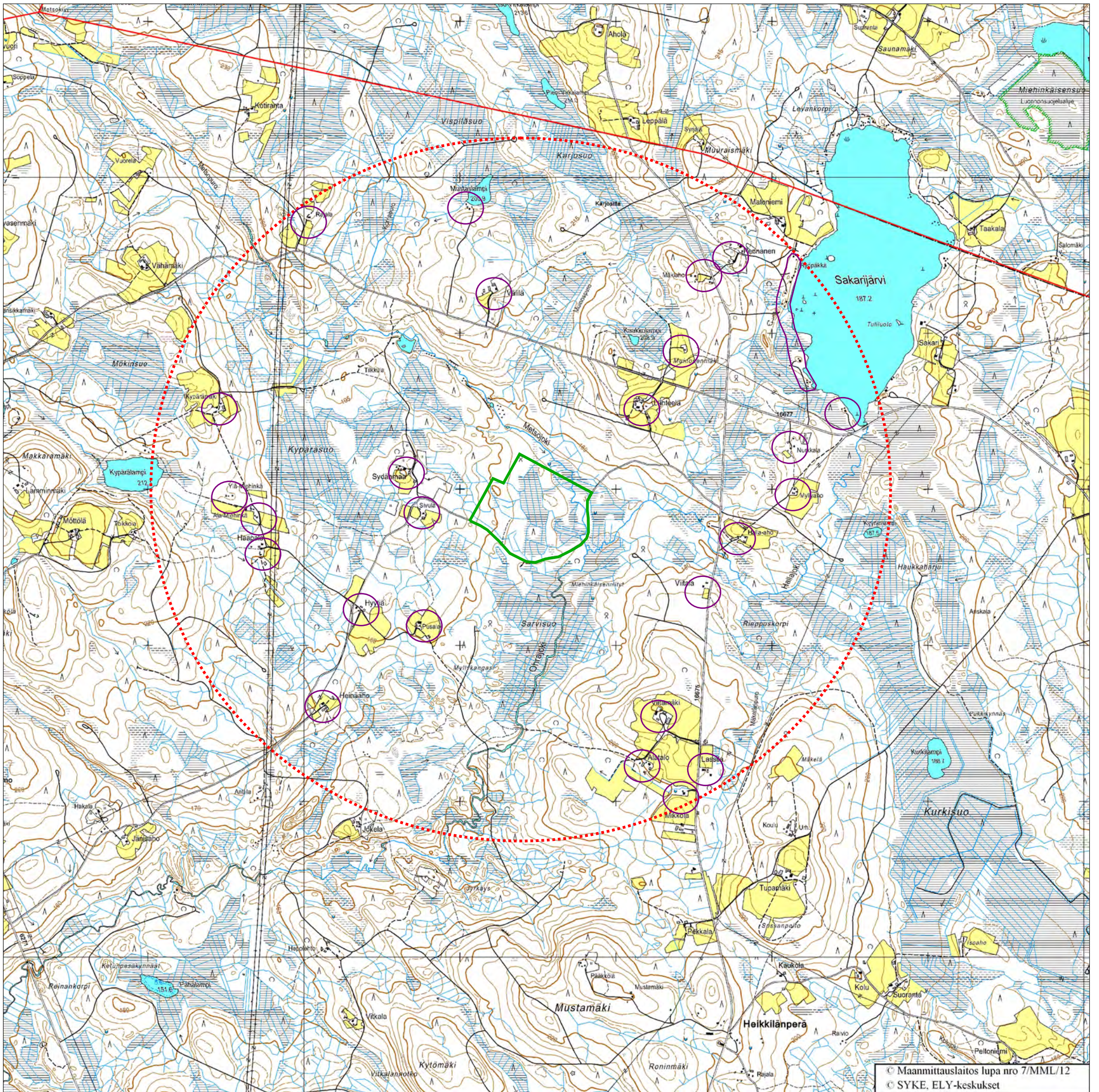

Mittakaava 1:25000

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 6919128:3403073 - 6926113:3410038

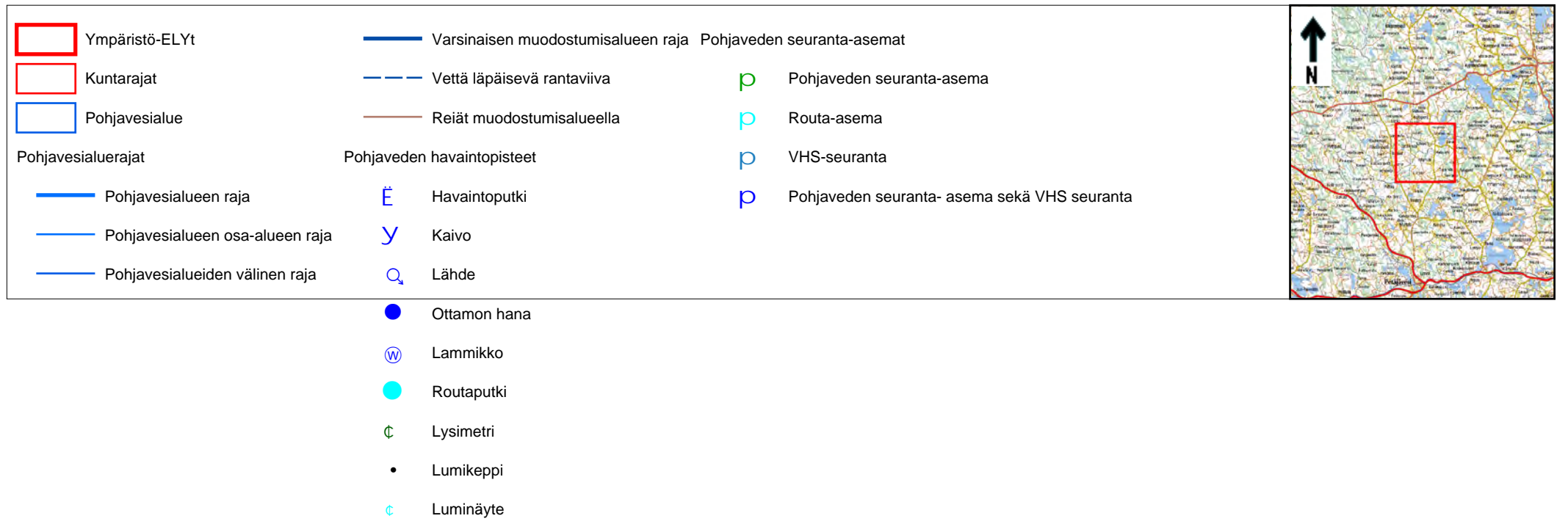

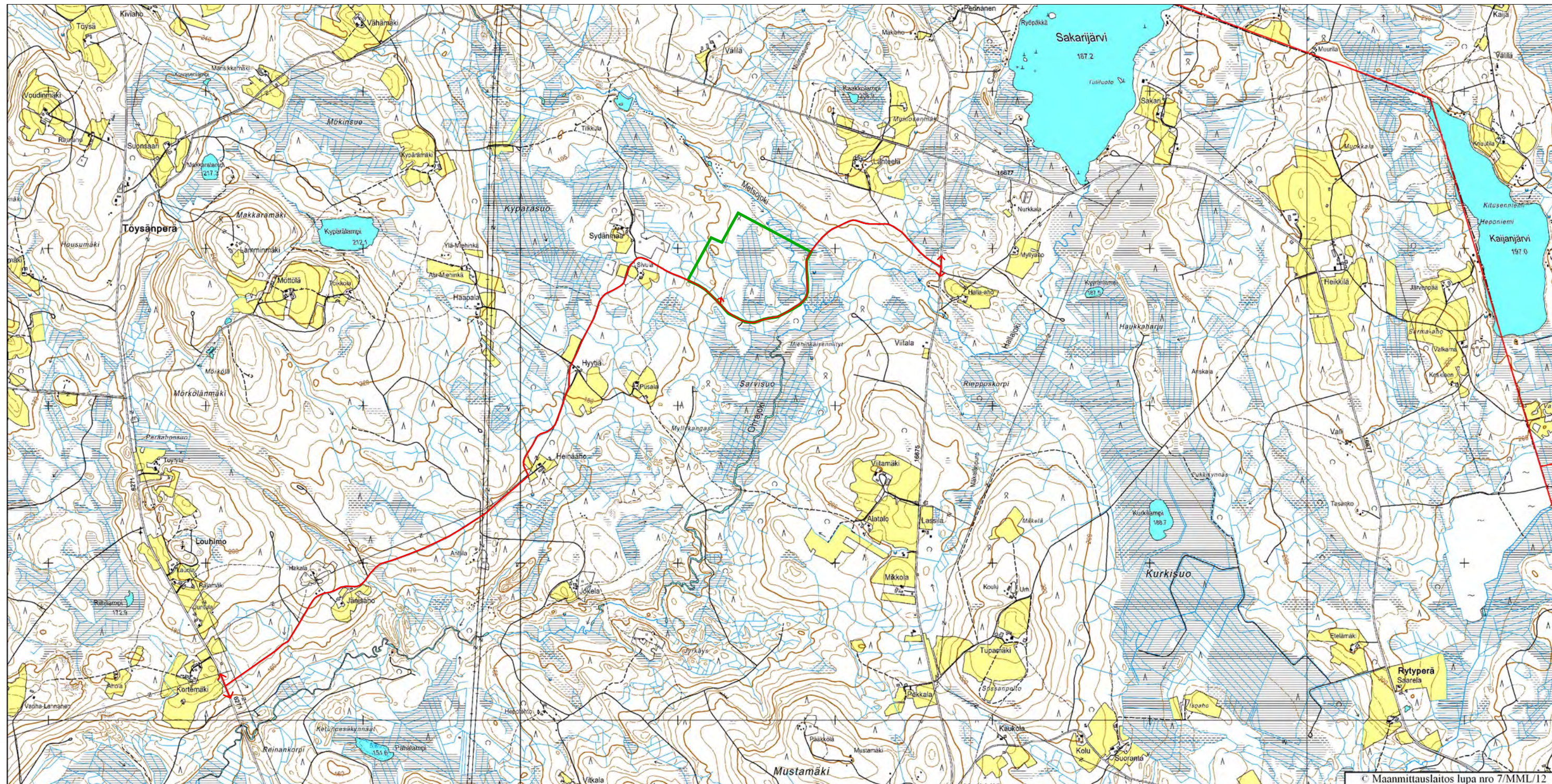
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
© SYKE, ELY-keskukset

Mittakaava 1:25000

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapistein koordinaatit: 6919128:3403073 - 6926113:3410038

Mittakaava 1:25000

Koordinaattijärjestelmä: KKKJ-yk

Nurkkapiteen koordinaatit: 6919576:3401745 - 6924551:3411620

- Ympäristö-ELYt
- Kuntarajat

Ohjeistus meluselvityksen sisältöön

Liite 7.

Juha Korhonen, Anne Määttä

8.5.2013

S **SITO**

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
1.1	Selvitysmetodin valinta: melumittaus vai mallinnus?	3
2	MELUSELVITYKSEN SISÄLTÖ.....	3
2.1	Lähtökohdat	3
2.2	Melun ohjearvot.....	4
3	TOIMINNAN JA ALUEEN KUVAUS	4
3.1	Lähiympäristö, rata-alue ja ajotoiminta	4
3.2	Mahdollisesti voimassa oleva ympäristölupa	5
4	MELUN LEVIÄMISEN MALLINNUS	5
4.1	Laskentamalli	5
4.2	Laskentatilanteet ja melupäästöt	5
5	LASKENTATULOKSET	5
5.1	Enimmäismelutasot.....	6
5.2	Epävarmuudet.....	6
6	MELUN MITTAAMINEN	6
7	SELVITYKSEN JOHTOPÄÄTÖKSET.....	7
8	LIITTEET JA VIITTEET	7

1 Johdanto

Melua voidaan selvittää moottoriurheiluradan toiminnan eri vaiheissa, mutta myös siinä tilanteessa, kun radan perustamista vasta suunnitellaan. Meluselvitykset voidaan tehdä joko mittaamalla melulle altistuvien kohteiden melutasoja tai käyttämällä melumallilaskentaa. Menetelmän valintaan vaikuttaa selvityksen käyttötarkoitus ja selvitetävän moottoriurheiluradan laajuus. Tietysti valintaan vaikuttaa myös, että onko rata jo olemassa vai vasta suunnitteilla. Tavatonta ei ole, että meluselvitykseen käytetään molempia metodeja.

Lähtökohtana meluselvitykselle on, että halutaan tietää mikä on toiminnasta aiheutuva melutilanne melulle altistuvissa kohteissa. Meluselvityksen avulla voidaan arvioida mahdollinen meluntorjuntatarve. Selvitetyt melutasoja voidaan verrata ohjearvoihin, jotta saadaan selvyys toiminnasta aiheutuviin meluvaikutuksiin.

1.1 Selvitysmetodin valinta: melumittaus vai mallinnus?

Selvitysmetodin valinnassa on hyvä muistaa muutama melumittauksen peruslähtökohta:

- Mittaustulos kuvaa mittauspisteessä mittausaikana vallinnutta melutilannetta.
- Mittaustulokseen vaikuttavat mittauspaikka, mittausaikana vallitsevat käyttöolosuhteet sekä sääolot.
- Usein vasta laajan mittaussarjan tulokset voidaan yleistää edustamaan suurempaa aluetta tai pidempää ajanjaksoa.

Mittauksen sijasta tai lisäksi voidaan käyttää laskennallista melumallinnusta. Mallinnus on käyttökelpoinen selvitysmuoto, kun melu on selvitettävä useiden lähteiden kokonaisuudelle tai laajalle alueelle. Moottoriurheilussa melulähteitä on useita, koska eri ajoneuvoilla on erilaiset melun ominaisuudet. Melumallinnus on käytännössä ainoa vaihtoehto, kun rataa ei ole olemassa. Lisäksi melumallinnuksen etuna on, että sen avulla voi ennakkoon suunnitella tarvittavaa meluntorjuntaa ja saada selville torjunnan vaikutus.

Aina laskennallinen melumallinnus ei kuitenkaan riitä ainoaksi selvitysmetodiksi, vaan joskus sen tueksi tarvitaan melumittauksia. Mittaus voi olla suositeltavaa, kun tulos halutaan vain yhdestä tai muutamasta kohteesta. Lisäksi mittauksin voi varmentaa melumallinnuksen tuloksia, jos esimerkiksi tietyn moottoriurheilulajin melupäästöä ei tarkasti tunneta tai laskenta on epävarmaa vaikeiden maasto-olosuhteiden takia.

2 Meluselvityksen sisältö

Seuraavassa osiossa käydään läpi ne tekijät ja kokonaisuudet, jotka tulisi löytyä meluselvityksestä. Oleellista meluselvityksen sisällössä on, että siitä selviää mitä ja millä metodilla selvitys on tehty, millä tekijöillä ajotoimintaa on kuvattu ja mitkä ovat selvityksen johtopäätökset.

2.1 Lähtökohdat

Meluselvityksen alussa tulisi olla lyhyt referointi tehdystä työstä. Käytännössä kappaleessa tulisi olla mainittuna selvityksen tilaaja tai toimeksiantaja. Lisäksi tulee käydä selville meluselvityksen tekijä ja lyhyt kuvaus tehdystä työstä. Esimerkiksi tehtävänä on ollut laatia meluselvitys, jossa on laskennallisesti mallinnettu tai mitattu moottoriurheiluradan ajotoiminnasta aiheutuvan melunleviämisen laajuus.

2.2 Melun ohjearvot

Melun ohjearvoista tulisi olla erillinen kappale. Suomessa ei ole annettu ohjearvoja moottoriurheilumelulle eikä vakiintunutta käytäntöä arvioida melun laadullisia ominaisuuksia. Moottoriurheiluratojen ympäristölupapäätöksissä on tavallisesti käytetty keskiäänitason päiväohjearvoa $L_{Aeq,klo\ 07-22}$ 55 dB sekä jonkin verran enimmäismelutasoa L_{AFmax} 60 dB.

Valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) asetetut melun ohjearvot eivät koske ampuma- ja moottoriurheilun aiheuttamaa melua. Tästä huolimatta, kyseisiä ohjearvoja on yleisesti käytetty ympäristölupapäätöksissä. Enimmäismelutason ohjearvo on käytössä Ruotsissa moottoriurheilumelun arvioinnissa ja sitä on käytetty myös Suomessa moottoriurheiluratojen ympäristölupapäätöksissä.

Huomioitavaa on, että ympäristömelun arvioinnissa keskiäänitaso L_{Aeq} on vakiintunut myös vaihtelevan melun voimakkuuden arviointitavaksi. Keskiäänitaso on täsmällisesti pitkän ajan A-painotetun äänipaineen tehollisarvon taso ja tarkoittaa samaa kuin ekvivalentti A-äänitaso ja ekvivalenttitaso.

Keskiäänitaso ei ole pelkkä melun äänitason tavallinen keskiarvo. Tavallinen keskiarvo aliarvioisi hetkellisen melun vaikutuksia. Keskiäänitasossa melun keskimääräistä voimakkaammat hetket ja tapahtumat saavat lopputuloksessa suuremman painoarvon. Toisin sanoen ekvivalenttitaso korostaa suurimpien hetkellisten äänitasojen merkitystä. Siten enimmäistason käyttäminen moottoriurheilumelun arvioinnissa ei välttämättä anna tarpeellista lisäinformaatiota melun vaihtelevuudesta.

3 Toiminnan ja alueen kuvaus

3.1 Lähiympäristö, rata-alue ja ajotoiminta

Meluselvityksessä tulee olla selkeästi kuvattuna moottoriurheiluradan sijainti ja toiminta. Moottoriurheiluradan sijainnin kuvauksessa tulee käydä ilmi lähimmät melulle altistuvat ja herkäät kohteet. Melulle altistuvien kohteiden sijainti voidaan ilmaista esimerkiksi ilmoittamalla niiden etäisyys moottoriurheiluradasta. Voidaan käyttää esimerkiksi ilmaisua: 'Lähimmät asuinalueet sijaitsevat noin 400 - 500 metrin etäisyydellä moottoriurheiluradasta katsottuna itään ja kaakkoon.'

Moottoriurheilurata-alueen kuvauksessa tulee olla kuvattuna alueella sijaitsevat radat ja urheilulajit, joita radoilla ajetaan. Ratojen ominaisuuksista on mainittavat ratojen pituudet, pohjarakenne (sora/asfaltti) ja mahdolliset suuremmat rakennukset kuten katsonot, tuomaritornit ja varikot.

Harjoitettavista urheilulajeista ei riitä toteamus, että alueella harjoitetaan esimerkiksi autourheilua. Meluselvityksessä tulee mainita mitä eri lajeja alueella harjoitetaan, koska lajien välillä on suuria eroja niiden aiheuttamissa melutasoissa. Siten moottoriurheilulajeista on syytä mainita vähintään lajikokonaisuus, kuten jokamiesluokka, rallicross jne. Suositeltavaa on, että selvityksessä kuvataan eri lajien ominaispiirteitä vähintään yleisellä tasolla. Esimerkiksi rallicrossista voi todeta, että se on rallin ja rata-autoilun yhdistelmä, jossa ajetaan ralliautoa vastaavilla autoilla. Kotimaisessa rallicrossissa luokkia on kolme, Divisioona 1, SRC ja autokrossi. Rallicrossia ajetaan sekä neli- että yksivetoisilla autoilla.

Yleisesti ajotoiminnasta tulee mainita radan pääasiallinen käyttö, eli onko rata käytössä vain harjoitteluun vai järjestetäänkö radalla myös kilpailutapahtumia. Kilpailutapahtumien lukumäärä on syytä suhteuttaa tavanomaisen harjoitustoiminnan määrään. Käyttöastetta voi avata esimerkiksi toteamalla, että moottoriurheiluradan kilpai-

lutoiminta on tavanomaiseen harjoitteluun verrattuna vähäistä ja kilpailujen osuus on esim. noin 5 % käyttöasteesta.

3.2 Mahdollisesti voimassa oleva ympäristölupa

Ympäristöluvan maininta ja lyhyt referointi on oleellista, koska tyypillisesti ympäristölupaan on sisällytetty lupamääräyksiä esimerkiksi noudatettavista melutasoista ja radan aukioloajoista. Meluselvitykseen riittää tyypillisesti maininta ympäristöluvan voimassa olosta sekä melun raja-arvoista.

4 Melun leviämisen mallinnus

4.1 Laskentamalli

Meluselvitys voidaan tehdä laskentamallilla. Tällöin meluselvityksessä tulee olla esitettynä mitä ohjelmistoa, maasto- ja laskentamallia on käytetty. Yleisesti käytetyt melulaskentaohjelmistot ovat kaupalliset CadnaA ja SoundPlan. CadnaA:n käyttölogiikka muistuttaa AutoCAD -ympäristöä ja SoundPlan toimii geofile -periaatteella, kuten useimmat paikkatieto-ohjelmat.

Melulaskennassa muodostetaan maastomalli. Maastomalli on digitaalisesti muodostettu maaston kuvausmuoto. Maastomalli pyrkii kuvaamaan maastoa sellaisenaan mitä sen on todellisuudessa. Mallissa on mukana erilaisia kohteita, kuten taloja, aitoja, vesistöjä ynnä muita melunleviämiseen vaikuttavia tekijöitä. Meluselvityksessä tulee käydä ilmi, että maastomalli sisältää melunleviämisen kannalta em. oleelliset tekijät.

Nykyään maastomalliin käyttävän paikkatietoaineiston saa ladattua ilmaiseksi Maanmittauslaitoksen tietokannasta. Huomioitavaa on, että maastomallin luominen suuresta aineistomäärästä on prosessi, joka vaatii erityisohjelmistoja ja -osaamista.

Meluselvityksessä on mainittava mitä laskentaa melunleviämiseen on käytetty. Tyypillisesti laskentaohjelmistot sisältävät pohjoismaisen teollisuuslaskentamallin, joka on ns. yleinen malli ja soveltuu moottoriurheilumelun laskennalliseen mallintamiseen. Laskentoja kuvaavassa kappaleessa tulee mainita, mille etäisyydelle melutasot on laskettu ja mitä laskentasädetä on käytetty.

4.2 Laskentatilanteet ja melupäästöt

Laskentatilanteet tulee olla sellaisia, että niillä kuvataan riittävällä tarkkuudella radan toimintaa. Tyypillisesti laskentatilanteet ovat käsittäneet kilpailu- tai vilkkaan harjoittelutilanteen, ikään kuin pahin mahdollinen tilanne sekä tavanomainen harjoittelupäivä, jolloin radan kuormitus on selvästi vähäisempi mitä kilpailutilanteessa. Lisäksi mallinnuksen kannalta oleellinen tieto on, mitä melupäästötietoja on laskennoissa käytetty. Käytetyt melupäästötiedot ja -tasot tulisi olla mainittuina ja lajikohtaisesti yksilöityinä meluselvityksessä.

5 Laskentatulokset

Laskennallisessa mallinnuksessa meluvyöhykkeet esitetään karttatulosten avulla. Tyypillisesti meluvyöhykkeet kuvataan keskiäänitasoilla viiden desibelin välein. Melun leviämiseen vaikuttaa ajotoiminnassa käytettävät ajoneuvot, ajoaika sekä niiden yhtäaikainen lukumäärä. Siten melualueet vaihtelevat sen mukaan, mikä ajotilanne on kyseessä.

Laskentatuloksista tulee käydä ilmi ne alueet, jotka altistuvat toiminnasta aiheutuvalla melulle. Mikäli melulle altistuu asuintaloja tai loma-asuntoja, tulee ne yksilöidä laskentatuloksissa ja ilmaista niihin kohdistuvat melutasot.

5.1 Enimmäismelutasot

Meluselvityksessä on yleensä tarpeellista esittää arvio enimmäismelutasoista. Enimmäismelutasot voidaan laskea ja esittää vastaavina leviämiskarttoina mitä edellä mainitut keskiäänitasoiset melukartat. Huomioitavaa on, että esitettäessä karttoja, joissa on enimmäisäänitasot ovat, voi niiden antama informaatio aiheuttaa sekaannusta ja toisaalta liioitella toiminnasta aiheutuvaa melua.

Tyypillisesti hetkelliset enimmäismelutasot aiheutuvat voimakkaista kiihdytyksistä sekä lähdoista. Näissä tilanteissa hetkelliset melutasot voivat olla, esim. 400 - 500 metrin etäisyydellä, noin 7 - 10 dB suuremmat kuin keskiäänitaso vastaavassa kohdassa. Keski- ja enimmäismelutasojen suhteeseen vaikuttavat ajoneuvojen lukumäärä sekä havaintopisteen etäisyys melulähteeseen. Etäisyyden kasvaessa ja ajoneuvojen lukumäärän lisääntyessä, ero keski- ja enimmäismelutasojen välillä kaventuu.

5.2 Epävarmuudet

Laskennallisesti mallinnetussa meluselvityksessä, on oleellista käydä läpi laskentaan liittyvät epävarmuudet. Laskettuun melutasoon vaikuttavia muuttujia ovat ajoneuvojen lukumäärä, ajoaika sekä melupäästö. Melupäästö on tyypillisesti kuvattu siten, että se vastaa maksimaalista melupäästöä, käytännössä suoralla tapahtuvaa nopeaa kiihdytystä. Tällöin melumallinnuksen tilanne on todelliseen ajotilanteeseen verrattuna osin ylimitoitettu, koska todelliset ajotilanteet sisältävät myös pienempää melupäästöä aiheuttavia osioita. Lisäksi tulee ilmoittaa, mikäli laskennassa ei ole huomioitu muita melulähteitä, kuten teollisuuslaitoksia, maanteitä ym.

6 Melun mittaaminen

Meluselvitys voidaan tehdä myös mittaamalla. Mittauksen raportoinnissa on tärkeää, että mitattu tapahtuma ja mittausolosuhteet on kuvattu mahdollisimman tarkasti. Lisäksi selvityksessä tulee mainita mihin mittaukset perustuvat. Tyypillisesti mittaukset toteutetaan Ympäristöministeriön Ympäristömelun mittaaminen, ohje 1/1995 mukaisesti.

Meluselvitys tulee sisältää tiedon mitatusta tapahtumasta mahdollisimman yksilöidysti. Selvityksessä tulee mainita, että onko kyseessä kilpailutapahtuma vai harjoitustilanne sekä mahdollisuuksien mukaan tiedot eri ajoneuvoista. Mittauskohteet tulee yksilöidä ja osoittaa niiden sijainti esimerkiksi karttakuvan avulla.

Mittausolosuhteista pitää mainita lämpötila sekä tuulen nopeus ja suunta. Olosuhteista tulee mainita, että ovat ne suotuisat melunleviämiselle.

Mittaustuloksista on hyvä esittää toiminnan aikaiset melutasot (L_{Aeq} , L_{Amax}), taustamelutaso (L_{Aeq}), mittausjaksojen ajalliset kestot sekä mittauksen aikana ajettu moottoriurheilulaji. Mittaustulosten perusteella on tulee myös esittää päiväkohtaiset melutasot $L_{Aeq, klo 07-22}$, jotta mittaustuloksia voidaan verrata esimerkiksi ohjearvoihin.

Mittauksista on esitettävä epävarmuustekijät sekä mittaustuloksen virhemarginaali. Epävarmuutta voi aiheuttaa mittaustulosten tulkinta. Huomioitavaa on aiemmassa kappaleessa todettu tekijä, että keskiäänitaso L_{Aeq} on vakiintunut myös vaihtelevan melun voimakkuuden arviointitavaksi. Keskiäänitason tulos huomioi hetkelliset ja voimakkaat melutapahtumat.

7 Selvityksen johtopäätökset

Meluselvityksen johtopäätökset ovat ympäristölupahakemuksen kannalta oleellinen osa. Johtopäätöksissä tulee yksilöidä tavanomaisesta toiminnasta sekä kilpailuista aiheutuva meluleviämisen laajuus. Johtopäätöksissä tulee mainita melulle altistuvat herkätkohteet ja niihin kohdistuvat melutasot.

8 Liitteet ja viitteet

Meluselvityksen liitteinä ovat yleensä laskennallisessa mallinnuksessa tuotetut melukartat. Melumittauksien kohdalla liitteenä voivat olla esimerkiksi mittauspöytäkirjat. Viitteistä tulisi käydä ilmi kirjallisuus- ym. lähteet, joiden perusteella meluselvitys on laadittu.